MAGNA

OPERA

Priročnik za proučevanje Salomonove Visoke pesmi

VÍCTOR ARMENTEROS

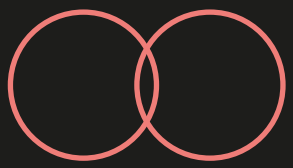

SALOMON IN ŠULÁMKA

... TROJNA VRVICA SE NE PRETRGA HITRO.

PRIDIGAR 4,12

KAJ TO DELA V *Svetem pismu?*

UVOD

Prepovedane teme (tabuji) celo v globaliziranem svetu, v kakršnem živimo, vplivajo na naš način razmišljanja. Nekateri tabuji imajo obliko stereotipa – pa naj bodo resnični ali ne – in nas lahko ovirajo pri razumevanju drugih. Spet drugi tabuji z izgovorjenimi ali neizgovorjenimi predsodki škodujejo našim mislim. Prav to se dogaja z *Visoko pesmijo* – celo v naših dneh. *Sveto pismo* odpiramo v pričakovanju, da bomo v njem našli zgodbe, ki nam bodo pokazale pot in nam služile kot zgled, ali hvalnice, ki nas bodo povzdignile in prevzele, ali pa v mnogih primerih pravila, ki bodo uravnala našo pot. Ne pričakujemo, da bomo v njem našli knjigo, ki govori o vsakdanji ljubezni in z njo povezanimi dvomi, strastjo, komplimenti, nesoglasji, spolno intimnostjo in namigujočim jezikom. Toda ta knjiga je v *Svetem pismu* z razlogom. Nič se ni stoletja ohranilo v *Svetem pismu*, ne da bi obenem izboljšalo našega razumevanja sveta in Boga. Prav nič.

Salomon je bil moder mož, ki je naše stereotipe rad postavil pod vprašaj, da bi si jih ogledali z drugega zornega kota. To je dosegel s knjigo *Pregovorov*, v kateri je zbral množico aksiomov (nekatere je ustvaril sam, mnoge pa so sestavili drugi), ki nam v obliki pregovorov omogočajo spoznati še druge različice Resnice. Isto velja za *Pridigarja*, v katerem dvomi o vsem z namenom, da bi bralci bolje razumeli Vse (vsemogočnega, vsevednega, vseprisotnega in ljubečega Boga) in spoštovanje, ki Mu ga dolgujemo. To še posebej velja za *Visoko pesem*, v kateri našo pozornost usmerja na iskreno in naravno ljubezen para (in celo – če uporabimo natančno prispodobo – na Božjo ljubezen do svojega ljudstva). Pri tem gre za ljubezen, ki je tako naravna in iskrena, da razblini naše nepristne in sporne tabuje. Nobenega dvoma ni, da je Salomon veliko vedel o nepristnih in spornih »ljubeznih«, toda kljub nasprotju med njegovim življenjem in razmišljanjem nam je zapustil neverjetno čudovito knjigo o resnični ljubezni. Brez Platona, brez Disneyja in brez Netflixa. Ljubeča ljubezen. Zato je v *Svetem pismu*.

Kako je to dosegel? No, ni si pomagal s »tviti« svojega časa (*Pregovori*), niti s filozofskimi razpravami (*Pridigarjem*). Namesto tega je izbral grammyjevega nagrajenca in ustvaril glasbeno mojstrovino. Za nekatere – najbolj verne – je to oratorij, za druge – najbolj izobražene – je opera, za tretje – tiste, ki imajo radi filme in gledališče – pa je preprosto muzikal. Za nas je žanr nepomemben. Pomembno je, da gre za izraz ljubezni med dvema osebama v pesmi in poeziji. Le kdo še nikoli ni napisal ljubezenske pesmi? Je še nisi? Oprosti, toda zamudil si izkušnjo, ki je obenem strastna in neprijetna (to pišem za pragmatike med vami, ki jih je na neki točki vseeno preplavila ljubezen, a bi na to najraje pozabili).

Narežimo pico!

Kadar povabimo prijatelje na pico, se vedno soočimo z isto dilemo: Kako narezati pico? Nekateri bi namreč pojedli polovico, drugi (običajno ženske) pa so siti že po malem kosu. Res jo je težko narezati tako, da bi bili vsi zadovoljni! Šalo na stran. Kadar po-

skusimo »razrezati« svetopisemske knjige, naletimo na podobno težavo. Vsak na mizo prinese svoje težnje in razlago. Moj »kos« *Visoke pesmi* morda ne ustreza vsakomur. No, naslednjič bomo naredili bolje. Za zdaj pa predlagam:

1. Pesem pesmi (Vp 1,1):
   Boljši od drugih.
2. Moja zagorela radost (Vp 1,2–11):
   Največja lepota.
3. Komplimenti (Vp 1,12–2,7):
   Največja ljubezen.
4. Spomladanska srečanja (Vp 2,8–13/2,14–3,5):
   Najčistejša oblika.
5. Kraljevska poroka (Vp 3,6–11):
   Najdonosnejša pogodba.
6. Lepa (Vp 4,1–7,9):
   Najboljši projekt.
7. Besede ljubezni (Vp 7,10–8,14):
   Najlepše besede.

Zakaj ta kos? Iz preprostega razloga: Salomonovo *Visoko pesem* smo »razrezali« na manjše dele, da ne bi pretiravali z znanjem. Na ta način – košček za koščkom – si bo svetopisemska »pica« lažje utrla pot v naš organizem.

Izjemna knjiga za izjemne ljudi

Mnogi ljudje izrazijo svoje mnenje o Visoki pesmi. Kakor koli že, mnogi si ne bi upali reči – tako kot nekateri Judje v 1. stoletju – da ta knjiga ne bi smela biti del svetopisemskega kanona; toda kljub temu mislijo, da je drugorazredna knjiga. Motijo se, saj ne obstaja veliko stvari, ki bi bile bolj primerljive z Božjo ljubeznijo kakor zdrava in resnična ljubezen para. Seveda smo ljudje in kot taki delamo napake. Toda jasno je, da moč prave ljubezni premaga mnogo, mnogo ovir. Ne pusti se zapeljati pripovedi o kratkotrajni ljubezni z ničelnimi ideali. Zaslužiš si nekaj boljšega: posebej zate prirejeno *Najlepšo pesem.*

Mislim, da je prišel čas, da se poglobiš v *Visoko pesem* (najustreznejši prevod naslova te knjige bi bil *Pesem pesmi*) s ciljem, da nasloviš lastne tabuje, ne glede na to, ali temeljijo na stereotipih ali predsodkih. Zakaj? Zato ker smo bili ustvarjeni, da ljubimo, in ker bi bilo dobro raziskati, kaj o tem pojavu pravi *Sveto pismo.* Navsezadnje je to tema, o kateri govorimo in pojemo, zaradi katere jočemo in v kateri tako zelo uživamo, da si zasluži vsaj delček našega časa. Se strinjaš?

Dobro. Dobrodošel na predstavi *Najlepše pesmi*! Razvedrilo in endorfini zagotovljeni. Prost vstop in srečen konec predstave.

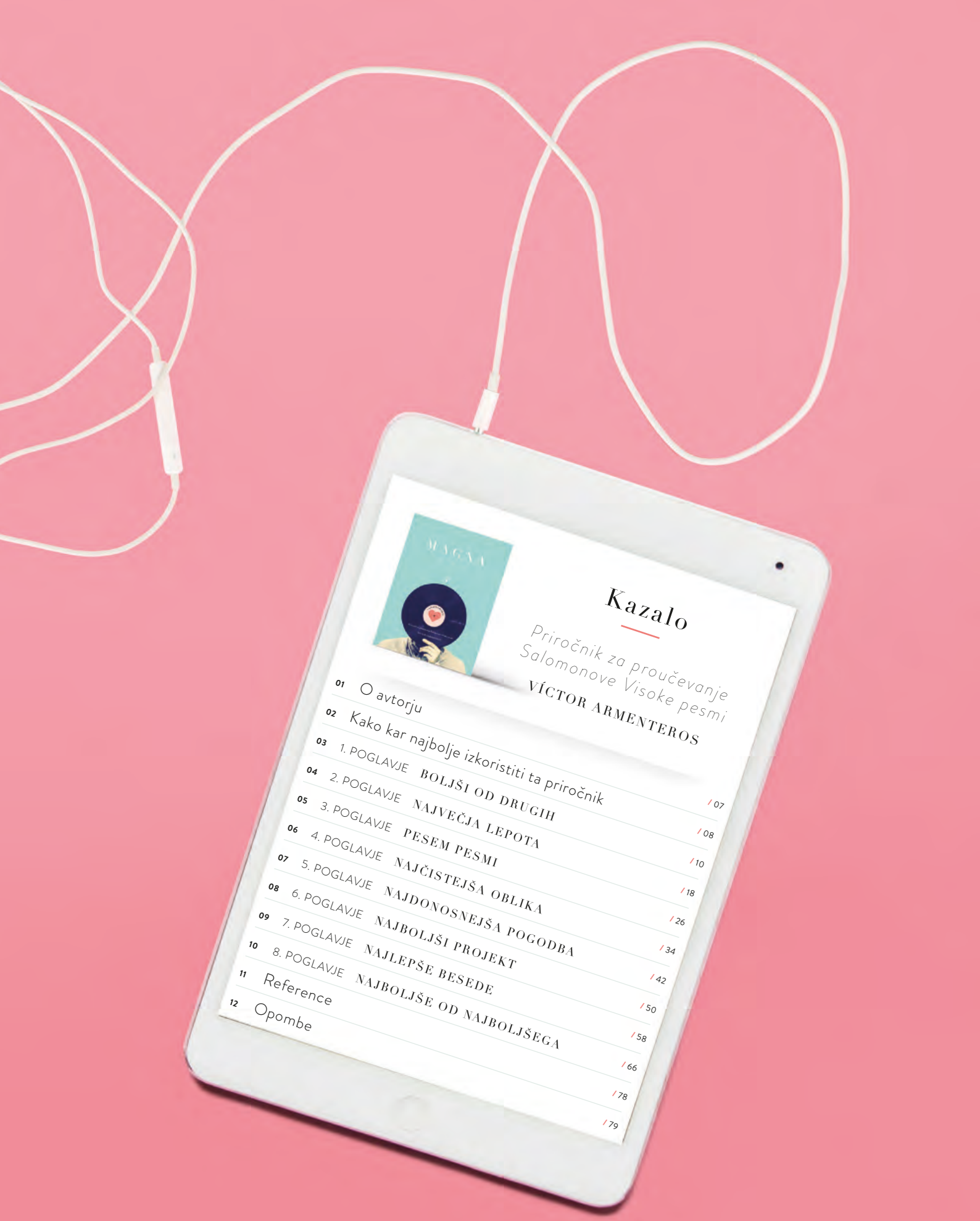
MAGNA
Kazalo
Priročnik za proučevanje Salomonove Visoke pesmi
VÍCTOR ARMENTEROS
01 O avtorju / 07
02 Kako kar najbolje izkoristiti ta priročnik / 08
03 1. POGLAVJE BOLJŠI OD DRUGIH / 10
04 2. POGLAVJE NAJVEČJA LEPOTA / 18
05 3. POGLAVJE PESEM PESMI / 26
06 4. POGLAVJE NAJČISTEJŠA OBLIKA / 34
07 5. POGLAVJE NAJDONOSNEJŠA POGODBA / 42
08 6. POGLAVJE NAJBOLJŠI PROJEKT / 50
09 7. POGLAVJE NAJLEPŠE BESEDE / 58
10 8. POGLAVJE NAJBOLJŠE OD NAJBOLJŠEGA / 66
11 Reference / 78
12 Opombe / 79

O AVTORJU

Víctor M. Armenteros je doktoriral iz semitske filologije (na Univerzi v Granadi) in starozavezne teologije (na Adventistični univerzi River Plate v Argentini) ter magistriral iz poučevanja (na Univerzi Deusto v Španiji). Več kot dve desetletji je poučeval na Adventistični fakulteti Sagunto v Španiji in na Adventistični univerzi River Plate v Argentini, kjer je delal kot podpredsednik. Trenutno je dekan Adventistične fakultete Sagunto v Španiji, kjer tudi predava. Poleg tega je vodja izobraževanja v Španski zvezi cerkvenih konferenc.

Njegovi ženi, ki je radost njegovega srca, je ime Ester Sánchez. Tudi ona ima doktorat iz teologije. Oba uživata v potovanju, kuhanju in branju vsega, kar pride na njuno pot.

PRVI NAMIG / MOLITEV

»Molitev je odpiranje srca Bogu kot prijatelju.«[1] Najpomembnejša stvar, ki jo lahko narediš na začetku poti do ljubezni in odnosov, je, da na to pot povabiš Boga. Pred vsakim novim poglavjem iskreno moli. Bogu odkrito povej svoja pričakovanja in želje. Zaupaj mu svoje težave in bolečino. Prosi Svetega Duha, naj ti odpre oči za to, kar je potrebno, da se naučiš o tej pomembni temi. Prosi Boga, naj vpliva na tvoje srce, da ti bo to proučevanje pomagalo duhovno zrasti. Naj bo molitev poseben čas z Bogom. Tiho moli, piši molitveni dnevnik, organiziraj molitveno skupino, izdelaj napise … Možnosti so neskončne. Izberi način, ki ti bo pomagal kar najbolje komunicirati z Bogom.

DRUGI NAMIG / DNEVNIK

K proučevanju Salomonove *Visoke pesmi* pristopi načrtno in aktivno. Uporabi dnevnik ali zvezek, v katerega si zapiši to, k čemur te med branjem ali poslušanjem besedila spodbuja Bog (in Sveti Duh). Ne bodi samo opazovalec. Odzivaj se na predstavljene zamisli in jih poskusi izraziti s svojimi besedami. Zapiši svoje zaključke, bistvo in vprašanja. Če si ustvarjalne sorte, ustvari napise, riši, piši, skladaj …

TRETJI NAMIG / MOLITEV DNEVA

Namen razdelka »molitev dneva« je, da se v molitvi osredotočiš na temo dneva. S kratko molitvijo, ki sledi glavnemu delu besedila, te želim spodbuditi k temu, da povabiš Svetega Duha, da na poseben način deluje v tvojem življenju. Uporabiš jo lahko za tiho molitev, skupinsko molitev, napisano molitev, napise … Ob sebi potrebujemo Boga; molitev je komunikacijsko sredstvo med Bogom in nami. Začni in končaj z molitvijo.

ČETRTI NAMIG / VPRAŠANJA

Vprašanja na koncu vsakega poglavja služijo osebnemu premisleku ali pogovoru v skupini. Upam, da te bodo spodbudila k temu, da tudi sam začneš postavljati vprašanja. Če proučuješ v skupini, bodi spoštljiv in prijazen do drugih. Aktivno poslušaj in na spoštljiv način povej svoje mnenje.

PETI NAMIG / POGLOBLJENO PROUČEVANJE

V razdelku »Za poglobljeno proučevanje« te želim spodbuditi, da se še bolj poglobiš v proučevanje. Pri tem so ti lahko v pomoč dnevnik, zvezek ali aplikacija za zapiske na telefonu. Dobro bi bilo, da pobrskaš po svetopisemskih komentarjih in slovarjih. Za priporočila vprašaj svojega pastorja, vodjo mladih ali mentorja. Cilj je, da postaneš aktivni učenec, ki bo imel kar se da velike koristi od tega proučevanja. Ta razdelek lahko proučiš sam ali s prijatelji. Tu boš našel dodatna svetopisemska besedila, prav tako pa tudi vprašanja, predloge za proučevanje, spodbude za molitev in citate za razmislek.

ŠESTI NAMIG / OSEBNI IZZIV

V Svetem pismu je vse namenjeno praktični uporabi. Nima ga smisla brati, če ne vpliva na nas in nas spreminja. Naslednji korak mora biti akcija. Cilj osebnega izziva je, da ti pomaga izvršiti in uporabiti ključno zamisel besedila.

SEDMI NAMIG / DEJAVNOSTI

Vsako poglavje vključuje 2 ali 3 dejavnosti, ki se jih lahko uporabi v skupini za prebijanje ledu ali kot komunikacijsko sredstvo za obravnavanje ključnih zamisli v besedilu. Odlične so za uporabo v mladinskih skupinah, malih skupinah, mladinskih dejavnostih, ekskurzijah itd. Služijo lahko kot uvod v poglavje ali skupinski izziv na koncu.

POMAGAJTE NAM, DA SE IZBOLJŠAMO!

Za vas si nenehno prizadevamo zagotoviti boljše vire. Svoje misli o tem molitvenem tednu nam lahko sporočite na tej povezavi:

https://bit.ly/MagnaOperaSurveySlovenian

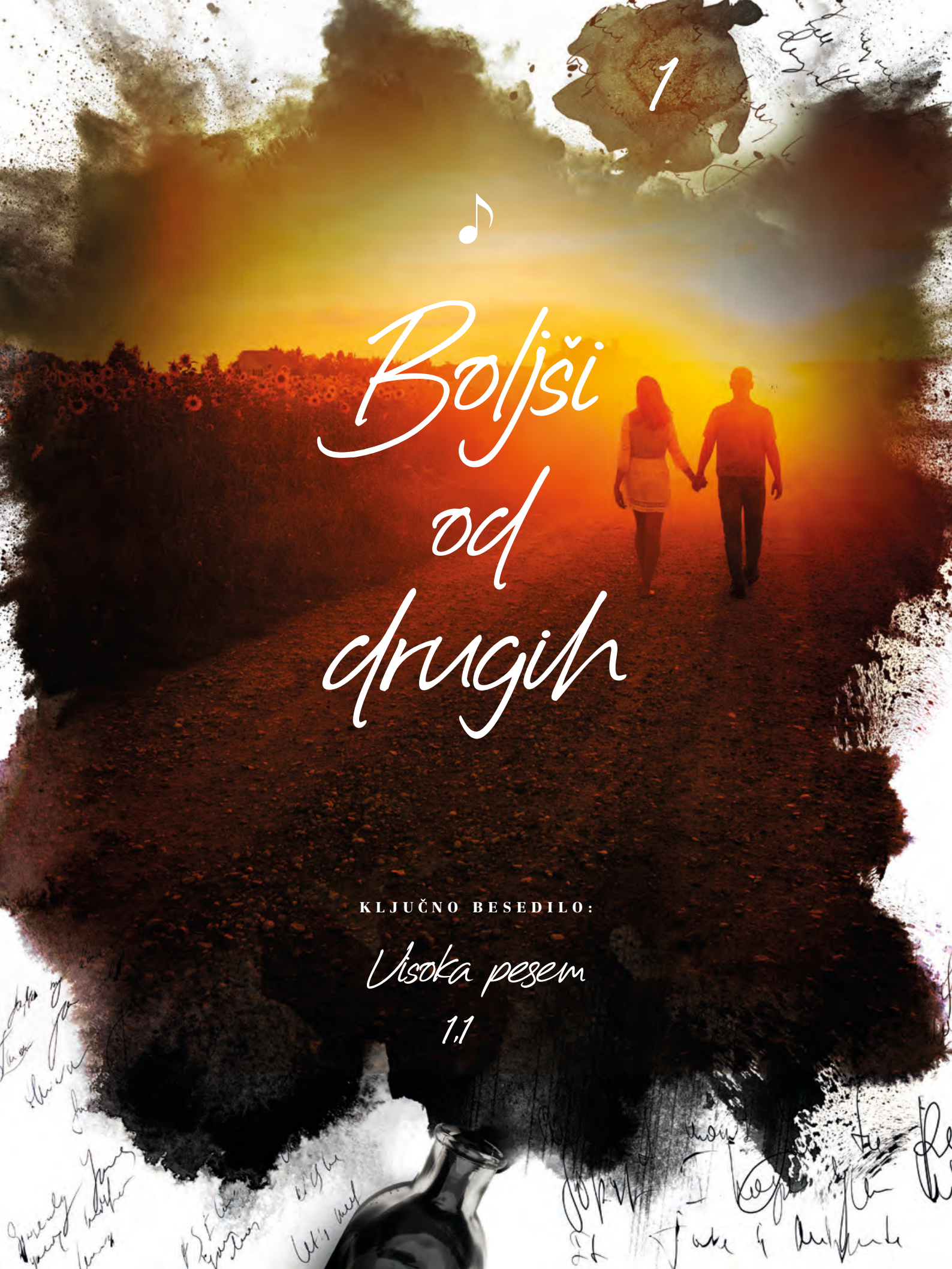

1

Boljši od drugih

KLJUČNO BESEDILO:

Visoka pesem

1,1

Pesem pesmi, ki je Salomonova.

VISOKA PESEM 1,1

Pisanje ali skladanje ljubezenskih pesmi ima dolgo zgodovino. Pravijo, da naj bi prvo ljubezensko pesem v zgodovini napisala svečenica boginje Inanne svojemu ljubljenemu kralju Shu-Sinu (s tem se ne morem povsem strinjati; zagovarjam 1. Mojzesovo knjigo 2). To nas vodi 4000 let nazaj, v obdobje Sumerije. Pesem se glasi tako:

Ženin, drag mojemu srcu,
čudovita je tvoja lepota, sladka kot med,
lev, drag mojemu srcu,
čudovita je tvoja lepota, sladka kot med.[1]

Glej, glej, glej! Videti je, da je nekdo že pred davnimi časi prehitel Mariah Carey. Prva ljubezenska pesem (in prva pesem z glasbenim zapisom) je Hurianska hvalnica (ne, tako je niso poimenovali zato, ker so nenehno vzklikali »hura!«) boginji Nikkai iz leta 3400 pred našim štetjem. Od takrat je bilo napisanih več kot 100 milijonov ljubezenskih pesmi. Zakaj toliko? Povsem preprosto. Ker nam je ljubezen pomembna. Mar nam je, ko deluje, in mar nam je, ko ne. Eno od največjih pričakovanj vsakega človeka je najti svojo boljšo polovico.[2] Poleg tega je ljubezen vredna, da se preobrazi v lepoto besede in pesmi. Celo žalostne pesmi o zlomljenem srcu se nas globoko dotaknejo. Glede tega ne moremo storiti ničesar! Ustvarjeni smo bili za to, da ljubimo in smo ljubljeni.

Kako med vsemi ljubezenskimi pesmimi izbrati najboljšo? Katera bi bila hit številka ena na HMA (*Humanity Music Awards*)? Taylor Swift? Ariana Grande? Stevie Wonder? Elvis Presley? Sv. Janez od Križa? Gaj Valerij Katul? Chester Beatty?[3] Pravzaprav nihče od naštetih. »HMA prejme … Salomon!« Salomon? Tisti iz *Svetega pisma*? Točno tako! Salomon iz *Svetega pisma*. *Visoka pesem* je bila ljubezensko glasbeno delo brez primere. Navdihnila je mnoge romane, gledališke predstave in filme, še posebej v 20. stoletju, ko je bila romantika zelo popularna. Toda dandanes se nanjo gleda z dvomom, ker so pojmi, kot so ekskluzivnost, zvestoba, enakovrednost, svobodna volja, trajna ljubezen in zakon, predmet burne razprave. »Neoljubezen« izkazuje več strpnosti kot spoštovanja, več pravic kot sodelovanja, več spolnosti kot zaupnosti. Te razlike nas ovirajo pri razumevanju globokih tem *Visoke pesmi*. Da bi lahko zares uživali v tej čudoviti knjigi oziroma v *Pesmi pesmi*, moramo razpoznati prave »kode«.

Zgodba z zahodne strani

Zgodba z zahodne strani je bila prvič uprizorjena leta 1957 v gledališču Winter Garden na Broadwayju. Gre za priredbo tragedije *Romeo in Julija* (objavljene leta 1597 – poglejte to!) Williama Shakespeara. Tako kot v angleški tragediji se tudi tukaj zaljubita najstnika iz dveh različnih družbeno-ekonomskih okolij. Tony (Romeo) se bori za ljubezen Marie (Julije) kljub Jetsovim (Montegovim) in Sharksovim (Capuletovim). Predstava je postala tako slavna, da se še danes uprizarja v mnogih državah po svetu (prihaja tudi nov film Stevena Spielberga).

Njen uspeh priča o tem, da resnična ljubezen ni omejena z raso, kulturo ali položajem. Ljudje imajo radi ljubezen, ki premaga vse ovire – tako zelo, da uspeh mnogih telenovel temelji na prizadevanjih osebe, ki je v družbi nepomembna, za osvojitev ljubezni »kraljevske družine« ali drugih premožnih ljudi. Ljudje hrepenijo po ljubezni, ki jim bo »prinesla« nekoga, ki je **boljši od vseh drugih.**

Prav o tem govori *Visoka pesem* oziroma *Zgodba z vzhodne strani*, kakor bi jo lahko naslovili. Zgodba govori o ljubezni med lepim vladarjem (pomnite, da je bil njegov oče David svetlolas) in skromnim kmečkim dekletom. To je zgodba o ljubimcih, resničnih prijateljih in prijateljih, ki niso tako zelo prijateljski (navsezadnje so dekleta Šulámki poskusila ukrasti fanta), in o mnogih ljudeh, ki so povedali svoje mnenje. Ali je zgodba lahko še bolj aktualna? Ta pripoved je bila v starozaveznih časih tako zanimiva, da so jo brali med pasho, ko so cveteli travniki in so se sprostile mladostniške strasti. *Visoka pesem* je bila tako spoštovana, da je presegla resnično zgodbo in postala prispodoba ljubezni med Bogom in njegovim ljudstvom.

Prva ljubezen

Da so bile ženske Salomonova šibka točka, že vemo, toda ni bilo vedno tako. Preden se je začel vesti nespodobno, je izkusil osupljivo prvo ljubezen. Ta ljubezen je sledila vzoru prvega para, Adama in Eve. Oglejmo si nekaj podrobnosti:

› **Dve imeni, enak izvor.** Glavna junaka *Visoke pesmi* sta Šlomoh (Salomon) in Šulámljanka (Šulámka). Obe imeni izvirata iz besede *šalom*, ki poleg miru izraža tudi celovitost. Na kaj te to spomni? Da, seveda, na prvega moškega (Iš) in prvo žensko (Išah). Dve imeni – moško in žensko – ki imata enak izvor. Naključje? Ne bi rekel.

Ali si opazil, da pari radi spremenijo ime svoji ljubljeni osebi, še posebej v intimnem okolju? Pogosto se kličejo z ljubkovalnimi vzdevki. Nekateri so zelo slastni (Cukerček, Bučka, Piškotek), drugi se nanašajo na naravo (Sonček) in živali (Medvedek, Tigrček, Mucek), nekateri – meni najljubši – pa izvirajo iz pop kulture (Barbie, Superman, Rambo). S posebnim imenom imenujemo to, kar nam na poseben način veliko pomeni.

Prepričan sem, da je Salomon Šulámko klical »moja zagorela radost« (o tem bomo govorili kasneje), ker je na najnežnejši način čutil, da ga je izpolnila. Korenina njegovih čustev je bila resnična ljubezen.

„Ali si opazil, da pari radi spremenijo ime svoji ljubljeni osebi, še v intimnem okolju?"

› **Od edenskega vrta do jeruzalemskih vrtov.** Knjiga je polna prispodob iz podeželskega sveta. Lepota je povezana z živalmi, cvetjem in sadovi. To se nam, ki smo meščani, morda zdi nenavadno, ker se bolj spoznamo na *naprave* in *selfije*. Naš odnos do zelenjave in sadja je omejen na obisk supermarketa ali na naše poskuse urbanega vrtnarjenja z nekaj sadikami paradižnika in zelene solate. Jezik Visoke pesmi nas usmerja na lepoto edenskega vrta. Morda so jo zato mnogi Judje Jezusovega časa razglasili za najboljšo knjigo *Tanaka* (hebrejskega *Svetega pisma*).

Toda kljub vse redkejšim stikom z naravo ljudje še vedno delamo isto. Naj za primer navedem nekaj citatov, ki sem jih našel na Pinterestu:

- »Barve so nasmeh narave.« (Leigh Hunt)
- »Globoko v koreninah vse cvetje ohranja svetlobo.« (Theodore Roethke)
- »Če v sebi nosiš Sonce, je vseeno, ali zunaj dežuje.« (neznani avtor)

Kaj pa pesem Clairel Estévez:

> V divjino
> *Odpelji me tja, kjer je lepo. Na kraj,*
> *kjer narava še vedno diha, polna življenja.*
> *Zapleševa ob zvoku čričkov,*
> *medtem ko tema razkriva zvezde.*[4]

Ali je možno, da nevede še vedno pogrešamo edenski vrt? Mislim da. Znotraj sebe, v najglobljem delu svojega bitja čutimo domotožje po svetu, za katerega smo bili ustvarjeni, in po ljubezenskih odnosih, ki so se tam začeli.

- **Enake vrednote kot v 1 Mz 2.** Določena načela, o katerih beremo v poročilu o Adamu in Evi, so prisotna tudi v *Visoki pesmi*. Na primer dopolnjevanje prvih dveh ljudi je imelo za posledico enakovrednost (nista bila samo vrstnika, ampak sta imela tudi enake možnosti). V *Visoki pesmi* ni pomembno, od kod prihajaš ali v kakšnem stanju si; pomembno je, da je par zmožen ljubiti na isti ravni.

- **V prvih treh poglavjih *1. Mojzesove knjige*** najdemo mnogo konceptov, ki se kasneje pojavijo v različnih delih *Svetega pisma*. Mnogi med njimi, ki so bili zapisani pred padcem v greh, so brezčasna načela. Z drugimi besedami, so del naše zasnove, ne glede na to, v kakšnem stanju smo. Eno od teh načel je ljubezen para. O tem pričujeta tako Visoka pesem kakor tudi naše hrepenenje, da svoje življenje delimo s kom drugim.

Ali si želiš o teh načelih izvedeli več? Ne skrbi, k njim se bomo vrnili kasneje.

> "Ali je možno, da nevede še vedno pogrešamo edenski vrt?"

Nobenega dvoma ni, da je ne glede na to, kako nam je ime, v ljubezni pomembno imeti skupno ideologijo ali skupni projekt. In kaj lahko rečemo o brezčasnih načelih, o katerih nas uči Božja beseda? Njihov namen ni, da nam povzročajo sitnosti, ampak da nas vodijo. In naj povem: zagotovo delujejo.

VPRAŠANJA

1. **Kaj ti je med današnjim branjem še posebej padlo v oči? Zakaj?**

2. **Kakšna so tvoja pričakovanja v ljubezni? Kako tvoja kultura vpliva na to, kako dojemaš in razumeš ljubezen? Na kakšen način se tvoj pogled na ljubezen razlikuje od tega, ki ga določa kultura, v kateri živiš?**

3. **Ljudje »čutimo domotožje po svetu, za katerega smo bili ustvarjeni, in po ljubezenskih odnosih, ki so se tam začeli«. Se strinjaš? Zakaj da oziroma ne?**

4. **Kaj meniš, kako ti bo koristilo to proučevanje Visoke pesmi (glej Vp 1,1)?**

ZA POGLOBLJENO PROUČEVANJE

- **Preberi** 1 Mz 1,24–31 in 1 Mz 2. Katerih naukov o ljubezni si se naučil na podlagi teh poglavij? Naredi seznam vrednot, ki jih najdeš v 1 Mz 2. Kako jih lahko uporabiš v svojih odnosih?
- V knjigi *Očaki in preroki* **preberi** poglavje z naslovom »Stvarjenje«.
- **Razišči** strukturo *Visoke pesmi*. Pomagaj si s svetopisemskimi komentarji in slovarji. O tem se pogovori s pastorjem ali mentorjem.
- **Razmisli**: »Bog je opravil prvo poroko. Tako ima ta ustanova za svojega začetnika Stvarnika vesolja« (*Očaki in preroki*, str. 22).
- **Oglej** si videoposnetek na YouTube kanalu BibleProject: http://bit.ly/BibleProjectSongofSongs
  DISCLAIMER: Čeprav postavijo avtorji tega videoposnetka pod vprašaj Salomonovo avtorstvo Visoke pesmi, nam lahko koristi splošna predstavitev knjige in njene strukture.
- **Moli**: Povabi Boga, naj te vodi pri proučevanju ljubezni v *Visoki pesmi*. Iskreno mu povej svoja pričakovanja in želje.

OSEBNI IZZIV

Salomon je bil *influencer (vplivnež)*. V *Pesmi pesmi* nam pove, kakšna je resnična ljubezen.

Pomisli na svojega najljubšega *influencerja* (youtuberja, instagramerja, tiktokerja, igralca, tviteraša, pisatelja, pevca …). Katere teme običajno obravnavajo? Katere vrednote posredujejo? Koliko časa porabiš za to, da si na tekočem z njihovimi vsebinami?

Vabim te, da si ta teden za svojega glavnega influencerja **izbereš** Salomona (in Šulámko). Delaj si zapiske, podčrtuj, sprašuj, razmišljaj, analiziraj in dovoli, da to proučevanje vpliva nate. **Vsak dan** si iz obravnavanega poglavja izpiši stavek, ki ti je všeč, in ga nato deli na družbenem omrežju. Prosi Boga, da to sporočilo doseže tiste ljudi, ki ga potrebujejo.

DEJAVNOSTI

PRVA DEJAVNOST: IZDELAJ SVOJO ZASTAVO

Pripomočki: 1 list papirja in 1 pisalo na osebo

Opis dejavnosti

- Udeleženci naj izdelajo zastavo, ki bo drugim pokazala, kdo so. Lahko dodajo podobe, risbe, obrise … Pustite domišljiji prosto pot.
- Po določenem času bo vsak pokazal svojo zastavo in pojasnil, kako ga predstavlja. Vsakogar spodbudite k pozitivnemu odzivu na zastavo drugih udeležencev.
- Da bi to dejavnost naredili enostavnejšo, lahko ljudi razdelite v manjše skupine (glede na število udeležencev).

Uporaba

Bog je najbolj ustvarjalno Bitje v vesolju. Vsak sestavni del narave in vsak človek so oblikovani tako, da kažejo na to, kako čudovit je Bog. Čeprav smo si različni, smo vsi ustvarjeni po Božji podobi. S svojimi dejanji lahko odražamo Božjo ljubezen. Vsakdo bo to delal na edinstven način, zahvaljujoč različnim darovom, ki mu jih je dal Bog.

Zahvalite se Bogu, da nas je ustvaril tako edinstvene in nam podaril posebne darove.

DRUGA DEJAVNOST: SESTAVIMO »NAJU«

Pripomočki

- List papirja z opisom para: Gabriel in Gabriela. Pojasnite, kdo sta, kje živita, s čim se preživljata, kako sta se spoznala. Nato ta list papirja razrežite na majhne koščke.
- List papirja in lepilni trak.

Opis dejavnosti

- Vsakemu udeležencu dajte razrezan košček z opisom Gabriela in Gabriele. Sami naj poskusijo rekonstruirati zgodbo. Nato naj se pogovorijo z ostalimi udeleženci in sestavijo razrezane koščke, nazadnje pa naj zgodbo skupaj preoblikujejo.

Uporaba

Spoznavanje človeka zahteva čas in osebno prizadevanje. Zdrav odnos pomeni nesebično služiti drugi osebi. Ko sestavimo delčke »tebe« in »mene«, ustvarimo »naju«, kar spominja na svetopisemsko temo. Ko vključimo še Boga, podoživimo izkušnjo Adama in Eve (Iš in Išah) ali izkušnjo Salomona in njegove drage (Šlomoh in Šulámljanka). To je tisto, k čemur bi morali stremeti vsi odnosi.

Namenimo čas spoznavanju ljudi; ne ostanimo le pri zunanjosti ali pri »koščkih«, ki so nam všeč. To je edini način za izgradnjo trdnejših odnosov, ki temeljijo na svetopisemskih načelih.

Prosite Boga, naj vam pomaga videti več kot le zunanjost ljudi. Prosite ga, naj vam da sposobnost videti druge na način, na kakršnega vidi vas.

2
NAJVEČJA
LEPOTA
KLJUČNO BESEDILO:
VISOKA
PESEM
1,2-11

ČRNA SEM IN LEPA.
NIKAR NE STRMITE VAME, KER SEM ZAGORELA,
KER ME JE POGLEDALO SONCE,
KER SO ME POSTAVILI ZA VARUHINJO VINOGRADOV,
KI NISO MOJA LAST.
POVEJ MI, KJE NAJ TE NAJDEM, MOJA LJUBEZEN?[1]

VISOKA PESEM 1,5–7

Charles F. Gounod je bil veren mož in skladatelj. To ga je vodilo k temu, da je napisal opero *Faust*, osnovano na Goetheje-vi tragediji. Eden glavnih likov je Marguerite, mlado, nedolžno podeželsko dekle, ki podleže skušnjavi zunanje lepote. Najbolj znana arija te opere je *Jewel Song*, v kateri se Marguerite gleda v ogledalo in se počuti naravnost čudovito.

”
Mnogo let je preteklo, preden sem spoznal, da je lepota veliko več kot modni ideal, ki nam ga vsiljuje družba.
“

Ah, smejem se, da sem
tako lepa v tem ogledalu!
Ah, smejem se, da sem
tako lepa v tem ogledalu!
Ali si to ti, Marguerite, si to ti?
Odgovori mi, odgovori mi!
Odzovi se, odzovi se, odzovi se hitro!
Ne! Ne! To nisi več ti!
Ne … ne, to ni več tvoj obraz;
to je obraz kraljeve hčere.[2]

Kaj ima vse to opraviti z *Visoko pesmijo*? Kmalu boš videl.

Ko sem bil najstnik, sem rad bral knjige, še posebej stripe. Prednost sem dal belgijskim stripom, še posebej *Tintinu*. Iz njih sem se veliko naučil o zgodovini in geografiji, pa tudi o detektivskih in diplomatskih prigodah. Bianca Castafiore je bila lik, ki se je pojavil v različnih epizodah Tintinove serije. Kljub temu da ni bila najpomembnejša oseba zgodbe, se mi je zdela izredno paradoksalna. Bila je italijanska zvezdnica in operna pevka z lastno izvedbo arije *Jewel Song*, ki je bila njena blagovna znamka. Zmeraj se mi je zdela smešna, ker jo je Hergé narisal kot zajetno, nekoliko močnejšo damo, ki se je pred ogledalom kljub temu počutila izjemno lepo. Mnogo let je preteklo, preden sem spoznal, da je lepota veliko več kot modni ideal, ki nam ga vsiljuje družba (zato sem podcenjeval obline Biance Castafiore). Spoznal sem, da lepota raste od znotraj navzven. »Lepota je namreč v očeh opazovalca.«

SEM ZAGORELA, PA KAJ?

Šulámka, glavna junakinja *Visoke pesmi*, je bila podeželsko dekle. Kakor druga dekleta njenega časa je tudi ona delala na polju. To delo je očitno zaznamovalo njeno telo: mehkobo njenih rok (ki niso bile ravno mehke), tonus njenih mišic (imela je čvrste mišice) in … barvo njene kože (O, zgodovina se ponavlja!). Imeti porjavelo kožo dandanes v Evropi pomeni, da pripadate višjemu družbenemu sloju (plavanje na Maldivih, deskanje na obali Tarife, sončenje v Kankunu ali na Majorki); toda takrat ni bilo tako. Svetlo polt so imela bogata dekleta iz Jeruzalema, ki se niso izpostavljala Soncu, ker je bilo delo zunaj naloga, ki so jo opravljali le služabniki in služabnice.

Toda to dekle pogleda svojo kožo in ljudi okoli sebe ter jim reče (dovoli mi posodobiti besedilo):

»Bogate punce, sem zagorela, a privlačna
kot Speedy[3] *torbica Louisa Vuittona,*
kot Givenchyjeva obleka Audrey Hepburn
v filmu Zajtrk pri Tiffanyju.
Ne strmite v barvo moje kože –
Sonce jo je potemnilo.«

Kako je lahko bila privlačna, če ni ustrezala takratnim lepotnim idealom? Že način, kako je predstavila svojo »pomanjkljivost«, nam kaže njen resnični značaj, njeno bogato notranjost. Želim, da prisluhneš temu besedilu v izvirniku.

„*'al-tir'uniy*
sh*e'ani* **sh***eharhoreth*
sh*e***sh***ezafathni ha***sh***ame***sh**"

Preberi to naglas. V tem besedilu je veliko s-jev! Vendar tam niso po naključju. So s-ji tipa »šššššš« (»Bodite tiho, vaši predsodki me ne ganejo.«); so šepetajoči s-ji, ker Šulámki ni treba kričati ali se vsiljevati, da bi pokazala, kdo je; so žvižgajoči s-ji, ki so privlačnejši od pesmi tisočih morskih deklic (njen ljubimec je bil gotovo očaran nad njenim govorjenjem). Videti je, da želi pokazati, da je njena zunanja lepota začasna, njena notranjost pa bogata in dobra. Nič nenavadnega ni, da Salomon v svoji neizmerni modrosti ni dovolil, da bi njena notranjost ostala neopažena. Zaljubil se je v zagorelo podeželsko dekle s pisanim srcem.

TIRANIJA ESTETIKE

Ko lepoto merimo po oblinah ali ravnih linijah, po simetriji ali po tem, koliko kože pokažemo, naenkrat izdamo sebe in druge. V najboljšem primeru bodo ti dejavniki na koncu popredmetili ljudi. Res je, da naša potrošniška družba ljudi zelo pogosto spremeni v predmete, toda ljudje so še vedno ljudje in ne predmeti. Popredmetenje ljudi ima kratkoročne in dolgoročne posledice. Sramovati se samega sebe je ena od teh posledic. Kadar ne dosegamo trenutnih lepotnih meril, lahko čutimo sram ali zadrego. Druga posledica je tesnoba, ki izvira iz nenehnega ocenjevanja svojega telesa. Lepotni ideal na koncu postane edini dejavnik, ki človeku daje vrednost. Kako žalostno in kako narobe!

Ponavljam: ljudje so ljudje in **ne** stvari. Zato sem očaran nad Šulámkinim pogumom, ko pravi, da je veliko več kot koža: je človeško bitje, ki dela, čuti, ljubi in si zasluži spoštovanje.

Potrošniška družba nas uči – in nam celo nalaga – prepoznati zunanjo lepoto, toda to sporočilo bi morali nadomestiti s podatki, ki nam bodo pomagali prepoznati resnično lepoto.

Naj naštejem nekaj pokazateljev, ki nam lahko pomagajo »odkriti« notranjo lepoto drugih:

- **Nasmeh.** Nasmeh veliko pove o človeku. Pravzaprav nas dela ljudi. Pravijo, da je nasmeh cenejši od elektrike, pa vseeno žari močneje.
- **Prijaznost.** Biti vljuden in prijazen ni težko. Zaradi družbene napetosti pozabimo, da naredi prijazna beseda ob pravem času veliko dobrega in veliko pove o nas.
- **Humor.** Gledanje na svet z radostjo – z razumno radostjo – nam omogoča, da stvari drugotnega pomena ne jemljemo preveč resno in raje sprejmemo tisto, kar je zares pomembno. Humor je varnostni ventil, ki nas osvobaja nas samih in naših omejitev.
- **Hvaležnost.** Dober človek je hvaležen, ker priznava trud drugih. Razumevanje drugih in izkazovanje hvaležnosti nas spreminjata v ljudi, vredne spoštovanja.
- **Radodarnost.** Radodarnost nas prisili pogledati okoli sebe, prepoznati potrebe drugih in prispevati svoj del v neskončni bazen solidarnosti.

> „Res je, da naša potrošniška družba ljudi zelo pogosto spremeni v predmete."

- **Služenje.** Veliko srce je povezano z velikimi rokami. No, saj veste, da ne mislim dobesedno. Povedati želim, da če je človek dober navznoter, je dober tudi navzven. Opazuj ljudi z velikim srcem in videl boš, da imam prav.
- **Pristnost.** Zaradi pristnosti notranja lepota sije še močneje. Prvič, sprejemanje sebe je velik korak na poti k rasti. Drugič, kazati se takšne, kot smo, nam daje resnično vrednost; to nas ne razvrednoti.
- **Skladnost.** Če se naše besede ujemajo z našim življenjem, si lahko damo visoko oceno. Živeti v neskladju je žalostno in niti malo izpolnjujoče. Tisti, ki si upajo živeti v skladu z ideali, ne da bi popuščali družbenemu pritisku, vzbujajo spoštovanje in občudovanje.
- **Perspektiva.** Obstajajo ljudje z notranjo lepoto, a brez perspektive. Ujeti so v zdajšnji trenutek, zabavo in endorfine. Toda obstajajo ljudje z notranjo lepoto in širokimi okni – ljudje, ki vedo, kako pogledati proti obzorju, ne da bi ob tem izgubili svoje stališče in vpliv. Kot kristjani imamo prednost, da svet gledamo skozi Jezusov objektiv in skozi objektiv obljub, ki nam odkrivajo planjave modrosti.

TRAJNA PRIVLAČNOST

Kaj je torej skrivnost trajne privlačnosti? Kdo bi morda rekel: »Imeti lepo telo.« Na to bi se odzval: »Bravo, zadel si!« (Da, to je bil sarkazem.) Seveda ima tudi telesna privlačnost svojo vlogo, vendar ne glavne. Trajna privlačnost je veliko več kot med seboj povezane točke, ki tvorijo zunanjo podobo. Sestavljena je iz besed, pomena, pričakovanj, konkretnih in skupnih izkušenj.

Trajna privlačnost temelji na edinstvenosti obeh ljubljenih oseb. Bodite pozorni na to, da *Visoka pesem* v resnici veliko govori o telesnih značilnostih obeh zaljubljencev. Ne govori o tem, da so Salomonu všeč vse lepe ženske, niti da ima Šulámka rada vse postavne moške. Ne. Salomon ima rad Šulámko in lastnosti, zaradi katerih se mu zdi posebna. Šulámka enako doživlja s Salomonom. Središče ljubezenskega pogleda, ki prinaša trajno privlačnost, je ljubljena oseba. Modri Job pravi: »Sklenil sem zavezo s svojimi očmi, in kako sem pazil nanjo kakor na devico!« (Job 31,1). Job se je odločil, da bo gledal s pogledom resnične ljubezni in ne s pogledom, ki vidi le nepravilnosti. In prav tako sta drug na drugega gledala Salomon in Šulámka.

Trajna privlačnost se vzpostavi med človekoma, ki delita želje, načrte in življenjske izkušnje, imata globoke pogovore ter poznata drug drugega. Skupaj oblikujeta notranjo pokrajino, ki kompenzira telesno propadanje skozi leta. Obstaja cela vrsta površinskih in globokih trenutkov, idealov in resničnosti, ki oblikujejo naš značaj in nam omogočajo prepoznati resnično lepoto.

> „Skupaj oblikujeta notranjo pokrajino, ki kompenzira telesno propadanje skozi leta."

MOLITEV DNEVA

Dragi Bog, priznam, da se včasih zanašam samo na to, kar vidim s svojimi očmi. Prosim, pomagaj mi videti in ceniti notranjo lepoto ljudi. Pomagaj mi oblikovati tudi lastno notranjo lepoto, ki bo usklajena s tvojimi vrednotami.

VPRAŠANJA

1. **Kaj ti je med današnjim branjem še posebej padlo v oči? Zakaj?**

2. **»Lepota je namreč v očeh opazovalca.« Preberi 1 Mz 1,26–27 in Ef 2,10. Kako lahko prepoznaš resnično lepoto? Kaj določa vrednost človeka?**

3. **Ali si kdaj kakor Šulámka občutil, da te drugi prezirajo, ali pa morda poznaš koga, ki je doživel prezir s strani drugih? Povej svojo izkušnjo. Česa si se v povezavi z zdravim občutkom lastne vrednosti naučil od Šulámke?**

4. **Kaj lahko naredimo kot posamezniki in kot cerkev, da bi se izognili in se bojevali proti kakršni koli diskriminaciji, najsibo zaradi barve kože, rase itd.? Razmisli o eni ali dveh dejavnostih ali pobudah in ju v skupini deli z drugimi.**

ZA POGLOBLJENO PROUČEVANJE

- **Preberi** Vp 1,5–7. Šulámka trdi, da je lepa, a hkrati tudi ranljiva. Kako pa ti vidiš samega sebe? Kaj želiš, da drugi vidijo na tebi? Posnemaj Šulámkin zgled in napiši svojo različico tega besedila.

- **Preberi** Vp 1,8–11. Kako se je Salomon odzval na Šulámko? Bodi pozoren na podrobnosti. Kaj te to uči o pomembnosti naših besed?

- **Razišči** lepotna merila tistega časa in jih primerjaj z današnjimi. Pomagaj si s svetopisemskimi komentarji in slovarji ter za pomoč prosi pastorja, prijatelja, ki je zgodovinar, ali mentorja. Na koncu te vaje definiraj svoja lepotna merila, ki temeljijo na današnji temi.

- **Razmisli:** »Še vedno smo podobni našemu Bogu, čeprav le malo. […] Ko rastemo v svetosti, ljubezni, dobroti, pravičnosti, usmiljenju, milosti, veri, potrpežljivosti, resnici in modrosti, smo vedno bolj podobni Kristusu, ki je natanko takšen kot Bog. Postajati boljši ljudje pomeni vse jasneje in natančneje odsevati Božji obraz.«[4]

- **Oglej** si TEDTalk video Brené Brown o ranljivosti: »The power of vulnerability« http://bit.ly/thepowerofvulnerabilityBB.

- **Moli:** Prosi Boga, naj ti pomaga razviti značaj, ki bo odražal njegovo lepoto. Priznaj mu stvari, ki »kvarijo« tvoj značaj.

OSEBNI IZZIV

Danes smo prebrali seznam **devetih pokazateljev resnične lepote** (nasmeh, prijaznost, humor, hvaležnost, radodarnost, služenje, pristnost, skladnost in perspektiva). Zapiši jih v zvezek, na list papirja ali v beležko na telefonu.

V naslednjih **devetih dneh** si oglej vsakega od teh pokazateljev, po enega na dan. Vsako jutro si vzemi nekaj minut za razmislek o tem, kako lahko obravnavan pokazatelj resnične lepote uporabiš v praksi. Tukaj je nekaj primerov: **Nasmehni se** vsakomur, ki ga srečaš; bodi **prijazen** do trgovca/-ke, ko greš v trgovino; pokaži kanček **pravega humorja**, ko govoriš z »jeznim« bližnjim; bodi **hvaležen**, ko ti kdo pomaga, ne glede na to, kako majhna je pomoč … Ko boš tako ravnal, boš spoznal, da je lepota daleč nad zunanjostjo in estetiko.

DEJAVNOSTI

PRVA DEJAVNOST: TEMPERATURNI TEST

Pripomočki:

- Na velik papir narisan velikanski termometer (z 0 spodaj in 10 zgoraj), 1 samolepilni listek na osebo in 1 pisalo na osebo.
- Natisnjeni test iz drugega dela te aktivnosti.

Opis dejavnosti

Prvi del

Položite roko na srce in si predstavljajte, da svojo lepoto merite s termometrom. Ocenite jo na lestvici od 0 do 10 (0 pomeni »Sploh nisem lep/-a.«, 10 pomeni »Zelo sem lep/-a.«). Oceno zapišite na samolepilni listek in ga nato nalepite na velikanski termometer glede na višino svoje ocene. (Listek lahko prilepite anonimno – ni treba, da drugi vidijo, kako ste se ocenili.) Pomemben del te dejavnosti je vizualni učinek termometra z vašimi ocenami, kakor tudi čas za premislek, ki sledi drugemu delu.

Drugi del

Izmerite svojo lepoto na podlagi dejavnikov, ki smo jih spoznali v današnjem besedilu.

	Nikoli 0 točk	**Včasih** 1 točka	**Pogosto** 2 točki	**Vedno** 3 točke
Sem **nasmejan/-a.**				
Sem **prijazen/-a.**				
Na svet gledam s kančkom **humorja.**				
Sem **hvaležen/-a.**				
Sem **radodaren/-a.**				
Nesebično **služim** drugim.				
Sem **pristen/-a;** drugim kažem svoj pravi jaz.				
Moje besede in dejanja so **skladna.**				
Živim s **perspektivo.**				

Seštejte točke ter jih nato delite s 27 in pomnožite z 10. Kakšno oceno lepote ste dobili? Ali je ta ocena podobna tisti na termometru? Kako to vpliva na vaše razmišljanje o resnični lepoti?

Uporaba

Tistemu, kar je pri človeku resnično pomembno, pogosto pripišemo majhno vrednost. Že od malega so nas učili, da je pomembna notranjost, ne zunanjost. Kar bomo vzeli v nebesa, je naš značaj – to, kar smo, in način, kako ravnamo z drugimi – in ne našega videza ali tega, kar imamo. To ne pomeni, da ne smemo skrbeti za svoje telo; vse moramo delali v Božjo slavo in čast (1 Kor 10,31). Storiti moramo vse, kar je v naši moči, da živimo zdravo življenje. Toda kadar gre za vrednotenje tega, ali je človek lep ali ni, moramo gledati dlje; z njim moramo preživljati čas, da bi videli, ali je resnično lep odznotraj. Morda vam bo ta dejavnost pomagala spoznati, da ste lepši, kot si mislite. Morda pa se bo zgodilo nasprotno. Ključno je, da še naprej razvijate lepotna merila, ki so dragocena v Božjih očeh.

DRUGA DEJAVNOST: NE GRE ZA TO, KAR IMAM, AMPAK ZA TO, KDO SEM

Pri tej dejavnosti uporabite spodnjo povezavo ali odčitajte QR kodo.

https://bit.ly/MagnaOperaDownloads

3

Največja ljubezen

KLJUČNO BESEDILO: Visoka pesem 1,12 2,7

Kako elegantno hodiš!
Tvoja lica so ljubka med kitami.
Tvoj vrat, obogaten z dragulji, je tako čudovit.

Visoka pesem 1,9 11

Ko v *Svetem pismu (v Svetem pismu!)* beremo o spolnosti, v naših možganih pride do velikanskega kratkega stika. Kako lahko knjiga, ki naj bi nas duhovno dvignila, govori o tako »čutnih« stvareh? Nekaj je narobe. Nazadnje sklenemo, da nekaj ni prav z navdihnjenim besedilom in ne z našim načinom razmišljanja.

»Kaj? Nemogoče! Smo vendar najrazvitejša civilizacija v zgodovini. Naše razmišljanje je od vseh najbolj dodelano,«
si rečeš.
»No, ni povsem tako,«
ti odgovorim.
»To mi boš moral dokazati,«
odvrneš.
»Prav, toda biti boš moral zelo osredotočen, ker to zares zahteva tvojo pozornost,«
rečem.

Tukaj je moj odgovor. Videti je, da se je vse začelo z možem po imenu Platon ter z njegovim pogledom na svet in človeška bitja. Ta filozof je verjel, da imamo dvojno naravo (z drugimi besedami, da je lahko razdeljena na dva dela). En del je duša in drugi telo. Duša je obstajala pred telesom in lahko ves čas obstoja prebiva v različnih telesih (podobno reinkarnaciji; Platon je to imenoval *metempsihoza*). Duša (posebno del, ki jo je imenoval *logistike*) je povezana z vsem, kar je večvredno, medtem ko je telo povezano z vsem, kar je manjvredno. Na ta način je vse, kar je »duhovno«, dobro in željeno (v najbolj vzvišenem pomenu besede), medtem ko »čutno« ni tako dobro, čeprav si ga mnogi želijo (v smislu poželenja).

»Hej, ali slediš temu, o čemer govorim?«
te vprašam.
»Ja, toda bodi bolj specifičen,«
mi odgovoriš.

Naj povzamem: vse, kar je povezano z duhovnim in intelektualnim, je dobro, in vse, kar je povezano s telesom, ni tako zelo dobro. To zamisel je prevzel krščanski mislec Tertulijan, ki je rekel: »Odtlej je vse, kar je povezano s telesom, slabo; spolnost je zelo slaba.« (To niso njegove dobesedne besede, vendar so jim precej podobne.)

»Ali so mu ljudje verjeli?«
se sprašuješ.
»Vse do danes,«
odgovorim. *»Toda Sveto pismo ni dualistično. Kar je 'duhovno', je tako dobro kakor tisto, kar je povezano s telesom,«*
dodam.
»Povej mi več,«
upam, da boš rekel.

Da, *Visoka pesem* govori o spolnosti, kakor da gre za povsem normalno stvar, saj je v primernih okoliščinah (ne pozabi tega) popolnoma normalna. Upal bi si celo reči, da je zaželena. Kakor sem rekel – v primernih okoliščinah.

Devet visokih C-jev

Gaetano Donizetti je nekoč napisal opero z naslovom *La fille du régiment (Hči polka)*. Zgodba govori o zapuščenem dekletu Mariji, ki jo je posvojil 21. vojaški polk. Zaradi okoliščin se je lahko poročila samo z vojakom tega polka. Toda srečala je Tonia, mladega tirolskega fanta, in med njima je vzcvetela ljubezen. Tonio, ki je postal del polka, je čustveno zapel eno najzahtevnejših arij (*Ah! mes amis, quell jour de fête! [Ah, prijatelji moji, kakšen praznični dan!]*). V tej pesmi je treba zapeti devet visokih C-jev. To je brutalno! Samo Pavarotti bi to zmogel. Mimogrede, Luciano Pavarotti je postal slaven leta 1972, ko je to arijo zapel v newyorški Metropolitanski operi, kakor da bi pel običajni reggaeton Louisa Fonsija (oprosti za to primerjavo).

Tonio poje svoj visoki C; vse da za svojo ljubezen.

O tem govori *Visoka pesem*: dati vse za svojo resnično ljubezen.

Vse? Ali ni to nezdravo? Prav imaš, potrebujemo kontekst.

› Dati vse se ne nanaša le na spolnost ali ljubljenje. Ljubiti ne pomeni samo spolnosti; ljubiti pomeni **živeti** ljubezen. Še več, žalostno je, da nekateri ljudje izraz »dati se komu«, opredeljujejo kot spolni odnos. Tisti, ki mislijo le na meso – na spolnost brez konteksta – veliko zamujajo.

› Dati vse ne pomeni, da prenehaš biti ti. Daš lahko le to, kar imaš, zato lahko daješ le, če imaš. Rasti kot oseba je nespremenljiva pravica. Kar je spremenljivo je mera sodelovanja v rasti osebe, ki jo ljubiš, in ki ljubi tebe.

› Dati vse zahteva okolje zavezanosti, odgovornosti, pogovora, zdrave intimnosti in radodarnosti. Z besedo »okolje« mislim, da to ni stvar ene osebe.

Ko je Salomon omenil Šulámkine lase (nekaj zelo čutnega v njegovi kulturi; glej Vp 7,5), ni govoril o kratkotrajnem trenutku strasti, ki ga je povzročil hormonski dražljaj. Intimni odnos omenja v kontekstu osebne in javne zavezanosti para – zavezanosti, v kateri je posredoval Bog. Posledica te intimnosti je možnost za razvoj zrelejšega in plemenitejšega značaja.

Živeti ljubezen kot par

Morda si želiš imeti izkušnjo, kot je ta, ki sem jo pravkar opisal. Verjetno misliš, da bom zdaj zapisal recept s koraki, ki jih moraš narediti, da bi zares »živel ljubezen«. Toda resnica je, da recept ne obstaja, ker so sestavine (ljudje) tako različne in zanimive, da se ne moremo omejiti na nekaj meril. Kar lahko storim, če se s tem strinjaš, je, da dam nekaj predlogov, ki temeljijo na mojih ugotovitvah v zadnjih desetletjih.

Prvič, **informacije.** Bistveno je, da par pozna drug drugega. Izrednega pomena je, da si izmenjamo »zgodovino« oziroma zgodbe naše preteklosti. Zakaj? Ker moraš poznati življenje osebe, za katero se zanimaš, da bi se lahko povezal z njo. Na primer: punca se boji želv, ker jo je v otroštvu napadla želvica, ki jo je imela za hišnega ljubljenčka; fant sovraži sojino omako, ker je v neki restavraciji dobil alergijsko reakcijo na Pad Thai; njej so noro všeč sfinge,[1] ker jo je kot punčka prejela v dar od babice; on ima zelo rad tofujev namaz s sladko-kislo omako, ker ga je nekoč poskusil pri skupnem kosilu v cerkvi – od takrat življenje nikoli več ni bilo enako. Če poznaš te informacije, je jasno, da boš dekletu podaril koščeno mačko in ne chelonie.[2] Za ljubitelja tofuja boš verjetno pripravila vegansko večerjo in ne rezancev ali piščanca po tajsko. Povsem logično. Ker **veš,** ravnaš skladno s tem spoznanjem.

Takšno spoznavanje bo privedlo do tega, da boš opazil/-a njegovo/njeno **edinstvenost.** To je tisto, kar ga/jo dela posebnega v tvojih očeh. Ne boš se strinjal/-a z vsem, toda čutil/-a boš naklonjenost do njegovih/njenih posebnosti. Čeprav sam/-a morda nimaš nobene od teh značilnosti, te preprosto dopolnjujejo. O čem govorim? Mislim na gibanje njenih obrvi, ko ti postavlja vprašanja. Na pogled zaupanja in hrepenenja. Na način, kako pripoveduje zgodbe. Na način soočanja z izzivi. Na močan in pristen objem, s katerim te objame. To so podrobnosti, ki osebo delajo drugačno od vseh drugih; zato je ta oseba v tvojih očeh tako zelo dragocena.

Če boš prebral *Visoko pesem*, boš presenečen nad številnimi posebnostmi, ki jih izpostavljata glavna junaka. Začneta s telesnimi značilnostmi (ki jih je izredno veliko v primerjavi s tem, koliko se *Sveto pismo* običajno osredotoča na takšne opise) in nadaljujeta s podrobnostmi na področju vedenja in razmišljanja. Včasih ko berem te vrstice, se mi zdijo nekoliko osladne. Toda ko govorim o svoji ženi Esther, moram priznati, da sem verjetno tudi sam nekoliko osladen. Tako pač je z ljubeznijo.

„

Tonio poje svoj visoki C;
vse da za svojo
ljubezen.

O tem govori
Visoka pesem.

“

> Ti izrazi in geste so *polni pomenov,* ki jih razumeta samo vidva.

Sledi druga točka – **predanost.** Ko ovrednotimo dejstva oziroma informacije (in spremljajoča čustva), je čas, da razmislimo o tem, kako vpleteni bomo v ta odnos, za katerega smo si začeli prizadevati. Zygmunt Bauman v knjigi *Liquid Love* (Tekoča ljubezen) pojasnjuje, da je to ena od težav naše družbe. Pravi, da smo dobri v povezovanju, vendar se bojimo »predanosti«. Bauman podaja odlično diagnozo realnosti, toda ni razloga, da se z njo sprijaznimo. Krščanstvo in predanost hodita z roko v roki. Kristus nas je poklical, da svoje življenje posvetimo bližnjim, ker je tako živel in umrl tudi on: zavezal se je in aktivno deloval. Nobenega dvoma ni, da vsak od nas potrebuje svoj prostor. Ustvarjeni smo bili za to, da najdemo sami sebe. Toda ker smo družabna bitja, je del našega obstoja tudi deljenje prostora. Ljudje smo ustvarjeni tako, da delujemo vzajemno in smo predani drug drugemu.

Predanost para poleg stabilnosti vodi v eno od najboljših življenjskih izkušenj – **medsebojno razumevanje.** Ko odnos preseže začetno spoznavanje drug drugega in napreduje k izkušnji skupnega življenja, se zgodi nekaj osupljivega: par začne razumeti globlji pomen, ki ga imajo preprost pogled, kretnja ali ključna beseda. Ti izrazi in geste so polni pomenov, ki jih razumeta samo vidva. Tega preprosto ne smeš zamuditi, četudi te je strah zavezati se drugemu.

In na koncu **intimnost,** znotraj katere imata svoje mesto tako telesna kakor čustvena golota. Intimni pogled ni površinski, temveč globok in močan. Občasna spolnost, ki je osredotočena samo na užitek in je brez pravega konteksta, beži pred intimnostjo. Primerna spolnost, ki se odvija znotraj pravega konteksta, sprejema osebo celo v najintimnejših delih njenega bitja. Spolnost, o kateri govori *Visoka pesem*, se odvija v intimnem odnosu zakonske zveze, znotraj izpolnjujočega in zdravega odnosa. Kljub vsemu, kar so povedali Tertulijan in njegovi sledilci, je spolnost dobra in zaželena. Bog si želi, da bi živeli in uživali ljubezen v vseh njenih razsežnostih ter da bi zanjo dali vse.

Molitev dneva

Dragi Bog, hvala ti, da je spolnost v primernih okoliščinah nekaj dobrega in želenega. Pomagaj mi razumeti tvoj pogled na spolnost in tako živeti izpolnjeno življenje.

VPRAŠANJA

1. **Kaj ti je med današnjim branjem še posebej padlo v oči? Zakaj?**

2. **V kolikšni meri to, kar *Sveto pismo* pravi o spolnosti in intimnosti, vpliva na tvoje odločitve? Ali sploh vpliva? Zakaj da oziroma ne?**

3. **Preberi Vp 2,7; 1 Mz 2,24 in Ef 5,31–32. Ali si presenečen? Kako ti odlomki vplivajo na tvoj pogled na spolnost? Kako so ti pomagali razumeti, katere so »primerne okoliščine« za spolnost?**

4. **V skupini preberite naslednje izjave in se pogovorite o njih:**
   »Živimo v svetu, v katerem se spolna in romantična izpolnjenost kažeta kot največja dobrina. Povedali so nam, da zamuditi spolnost pomeni zamuditi življenje …«[3] in »Sodobna družba nas napeljuje k prepričanju, da ne moremo živeti brez spolnosti. V resnici verjamem, da je večja verjetnost, da bomo usahnili brez prijateljev in družinske ljubezni.«[4]

ZA POGLOBLJENO PROUČEVANJE

- Nekajkrat **preberi** Vp 1,12–2,7. Ta odlomek bi lahko naslovili »Pričakovanje zakonske zveze«. Kakšen napredek opaziš v odnosu med Salomonom in Šulámko? Podčrtaj ali označi vse prispodobe in opise vsakega od njiju. Kaj ti pade v oči? Zakaj?

- **Razišči,** kolikokrat se v knjigi pojavi stavek iz Vp 2,7. (Namig: glej 3. in 8. poglavje.) Te tri vrstice preberi iz različnih prevodov *Svetega pisma* (na primer SSP, CHR in EKU).[5] Bodi pozoren na razlike v prevodih. Preberi nekaj svetopisemskih razlag teh odlomkov (za pomoč prosi pastorja ali mentorja). Razmisli o naslednjem:

  - Besedna zveza »**pri gazelah ali poljskih srnah**« je prisega, ki se v celotni knjigi pojavi trikrat.
  - V hebrejskem izvirniku ta besedna zveza zveni podobno kot Božji imeni »Elohe Sabbaoth« in »El Shaddai«, kar pomeni, da si jo je treba razlagati kot prisego pred Bogom.
  - Omenjena prisega vključuje obljubo, da bomo počakali do takrat, ko bo čas pravi za prebujanje ljubezni in (v tem kontekstu) spolnosti (glej SSP).[6]

- **Razmisli:** Kakšno sliko o spolnosti daje *Sveto pismo*? Pozitivno ali negativno? Kakšen je Božji namen za spolnost? Pojasni svoj odgovor. Za pomoč prosi pastorja ali mentorja.

- **Preberi** 1 Kor 6,9–20. Kaj je o spolnosti povedal apostol Pavel?

- **Oglej si** ali **organiziraj** pogovor ali seminar o *Svetem pismu* in spolnosti. Za priporočila vprašaj vodjo mladih, pastorja ali mentorja. Kakšni so tvoji zaključki?

- **Moli:** Odpri svoje srce Bogu glede svojih pričakovanj, želja, strahov in težav v zvezi s spolnostjo. Prosi ga za modrost in moč, da bi glede spolnosti sprejemal dobre odločitve.

OSEBNI IZZIV

Pomisli na svoje najljubše nadaljevanke, serije, filme ali komedije. Verjetno je v večini, če ne v vseh, prisotna ljubezenska zgodba ali intimni odnos. Vzemi si nekaj minut časa za razmislek o tem, kako izgledajo ti odnosi. Ali se nismo že prav vsi kdaj vživeli v takšno zgodbo? Toda ali imajo ti odnosi kaj skupnega z načeli globoke ljubezni, o kateri smo brali danes?

Današnji izziv je, da si ta dan določiš čas za premislek in odločitev o tem, česa si želiš v svoji ljubezenski zvezi oziroma zakonu (zdaj ali v prihodnosti) v luči današnje teme. Naredi načrt z namenom, da svojo odločitev udejaniš. Zaupaj nasvetom prijateljev ali mentorjev. Preberi kakšno knjigo o tej temi. Jasno opredeli, **zakaj** si sprejel takšno odločitev, **zakaj** je to pomembno zate in **zakaj** jo želiš uresničiti? Moli, da bi v sedanjem ali prihodnjem odnosu živel v skladu s temi načeli.

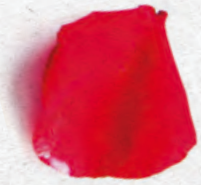

DEJAVNOSTI

PRVA DEJAVNOST: »DVA«, KI DATA SEBE

Pripomočki: bel ali barvni karton, škarje, prozoren papir za nalepke, izbrisljivi flomastri za pisanje po tabli, tabla; aplikacija za snemanje zvoka (po želji).

Opis dejavnosti
Dejavnost lahko izvedemo sami, v paru ali skupini.

- **Priprava:** Na karton narišite in izrežite 9 glasbenih not »C«. S prozornim papirjem za nalepke vsako noto prekrijte na obeh straneh (sprednjo in zadnjo stran). Note razdelite 3 skupinam s 3 udeleženci. Če je katera skupina večja, lahko izdelate še več not (vedno naj bo večkratnik števila 9). Na zadnjo stran not naj vsaka oseba z izbrisljivim flomastrom napiše različne besede: na prve 3 note napišite glagol, na naslednje 3 samostalnik in na zadnje 3 lastno ime. Če vam je ostalo še kaj not, ponovite postopek. Na karton narišite tudi različne violinske ključe (sopranski ključ, basovski ključ, altovski ključ …). Nato jih prekrijte s prozornim papirjem za nalepke in na zadnjo stran napišite naslednje besede: »predanost«, »odgovornost«, »pogovor«, »zdrava intimnost« in »radodarnost«. To so »ključne besede«, ki naj ostanejo na eni strani mize.

- **Element *Allegro con motto*:** »C« note položite na mizo tako, da so besede obrnjene navzdol, in jih premešajte. Vsi udeleženci naj se postavijo v vrsto. Vsak naj vleče eno noto in na podlagi zapisanih besed sestavi zgodbo. Naslednji udeleženec nadaljuje zgodbo z besedami na noti, ki jo izvleče. Pri tem ni tako pomembna vsebina zgodbe, ampak bolj to, da je zgodba povedana hitro, brez globokega premišljevanja, popravkov, presoj in sprememb v zapletu. Obstaja samo en pogoj: v zgodbo morate vključiti frazo »dati vse« ali »dati sebe« (in podobne kombinacije). Po želji lahko celotno zgodbo posnamete z aplikacijo za snemanje zvoka.

- **Element *Adagio riflessivo*:** Nato se poskušajte posamično ali kot skupina spomniti celotne zgodbe. Osredotočite se na različne dogodke, ki so bili opisani. Zdaj je čas za postopno razkritje »ključev« in za razmislek o ključni besedi ter o tem, kako je povezana z izmišljeno zgodbo. Na primer: Kako glavni junaki zgodbe odražajo »predanost«? Ali lahko spremenijo svoje ravnanje, da bi pokazali več »odgovornosti« itd.?

Uporaba
Víctor v *Magni Operi* pojasni, da dati vse za resnično ljubezen ni odločitev, ki bi jo sprejeli brez premisleka ali prenagljeno. »Dati vse«, tako da bo zveza »zvenela in odzvanjala« kakor mora, zahteva **premislek** in **zaupanje** pred vsako zaigrano noto, **uglašenost** v idealnem ključu in sposobnost slediti **ritmu** božanske taktirke.

DRUGA DEJAVNOST: EDNINA V DVOJINI

Pri tej dejavnosti uporabite spodnjo povezavo ali odčitajte QR kodo.

https://bit.ly/MagnaOperaDownloads

4

Najčistejša oblika

KLJUČNO BESEDILO:

Visoka pesem 2,8–3,5

Večeri ob Sredozemskem morju imajo poseben čar. Svetloba postane zlate barve; dolge in spokojne sence vabijo k razmišljanju. Trdovratna poletna vročina da prostor večernemu vetriču. Čas, namenjen delu, izgubi svoj pomen; nadomesti ga čas za družino, prijatelje in življenjskega sopotnika. Ob večerih se lahko veselimo opazovanja sončnega zahoda ali pogovora o božanskih in človeških resničnostih.

Predstavljam si Salomona in Šulámko, ki sedita na skali in opazujeta, kako Sonce zahaja za gorami. Salomon svoji dragi sproščeno pove, da je za s soncem obsijanimi gorami veliko jezero. Pove ji o projektih, ki jih izvaja s kraljestvi na severni obali, in o njihovem ravnanju z lesom ter o načrtih za gradnjo Božjega templja. Šulámka, očarana nad njegovimi očmi, zbira pogum, da ga vpraša o navadah teh ljudi, o tem, kako se oblačijo … Ali so njihove ženske lepe?

Ustvarjena sva
drug za drugega.
Vrni se k meni, moj ljubi,
skupaj z vetrom
in sencami večera.

Visoka pesem 2,16

Salomon se nasmehne in ljubeče reče:

»Lepe so, vendar ne kakor ti. Ti si edinstvena.«

»Tako praviš vsaki,« ga ošteje Šulámka.

»Saj veš, da to ni res. Moje oči gledajo le tebe, moja golobica. Ti si čudovita in tvoj glas je tako sladek …«

»Spet to počneš!«

»Spet to počnem?«

»Bodi iskren! Ali sva ustvarjena drug za drugega?« ga predrzno vpraša.

»Ustvarjena sva drug za drugega,« s popolno gotovostjo odvrne Salomon.

Domnevam, da so se v tem trenutku čiste in iskrene ljubezni njune roke dotaknile, srce pa so preplavila razburljiva čustva. Kadar se izognemo negotovosti dvoma, je veliko laže uživati v večernem vetriču in dolgih sencah.

Salomon proti Mozartu?

Za razliko od Mozartovega *Don Juana* Salomonova opera govori o čistosti.

Premiera opere *The Libertine Punished* ali *Don Juan* Wolfganga Amadeusa Mozarta je bila 29. oktobra 1787. Delo govori o Don Juanu – prototipu zapeljivca, ki je bil znan po svoji ravnodušnosti do moralnih norm in nezvestobi v ljubezenskih razmerjih. Don Juana se drži veliko pridevnikov (razuzdan, domišljav, promiskuiteten, nespodoben), ki opisujejo tudi mnoge druge ljudi. Imeti vzdevek »Don Juan« ali »Casanova« (mimogrede, Giacomo Casanova je bil navzoč na premieri opere v Pragi) se v današnji družbi sliši kot pohvala. Velikokrat se posameznikova vrednost meri s številom avantur; biti čustveni vampir se smatra za privlačno.

Toda to je v nasprotju s sporočilom *Svetega pisma.* V Božji besedi so dobri ljubimci opisani z drugačnimi pridevniki (čisti, nedolžni, celoviti, zvesti, spodobni). Ti pridevniki so izredno zanimivi in so odlična sestavina zdravih odnosov, zato se je vredno pogovoriti o njih. Nanje se bomo osredotočili s petih vidikov:

› **»Kar je moje« proti »kar je najino«.** Obstaja čas, ko mislimo le nase, in obstaja čas, ko začnemo misliti tudi na osebo, ki jo imamo radi. Povsem normalno je, da kot otroci razmišljamo samo o sebi. Ko odrastemo, se naučimo, da obstajajo področja, ki jih je treba deliti, in misli, ki jih je treba razumeti. Od razmišljanja le o sebi napredujemo k uživanju v odnosih z drugimi. Don Juan ni prerasel prve stopnje. Vladal mu je ego. *Visoka pesem* govori o odnosu, v katerem je deljenje naravno (bodi pozoren na rabo besede »najin«/»naš«: Vp 1,16–17; 2,9.12.15; 7,13). Temelj zdravega odnosa predstavlja to, »kar je najino«.

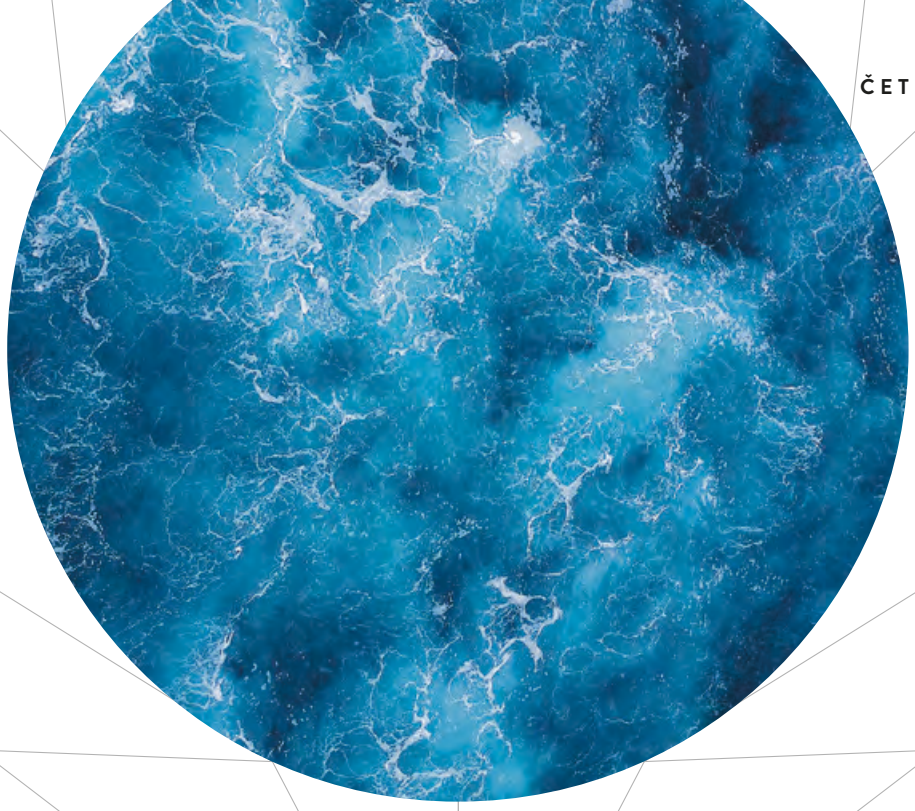

› **Nejasnost proti odkritosti.** Odnosi so kakor voda. Če je voda bistra, si jo upamo piti; če je kalna, dvakrat premislimo, preden jo spijemo. Don Juan je pri zapeljevanju uporabil zvijače in prevare. Neprimerno ravnanje ga je pripeljalo do eksistencialnega zloma. *Visoka pesem* tako zelo izstopa po svoji čistosti, da se nam včasih zdi preveč (spomni se našega pogovora o spolnosti). Zakaj? Ker je nedolžnost pravi način gledanja. Besedilo, ki Šulámkine oči primerja z golobjimi (Vp 1,15), govori o nedolžnosti in prav o tem zdravem načinu gledanja. Namiguje na edenski vrt, kjer sta bila Adam in Eva gola, vendar ju ni bilo sram. Zdrav ljubezenski odnos se vedno vrača v Eden – v čas, ko greh ni obstajal. Tam najdemo pravo naravo ljubezenskih odnosov. V raju je bila čistost nekaj običajnega. V prihodnosti na novi Zemlji bo znova tako. Ali ne bi morali vaditi za ta pričakovan dogodek?

› **Nečistost proti čistosti.** Morda te je zadnji odstavek navdal z žalostjo, ker si zaradi različnih razlogov umazan z nečistostmi. Če je tako, si na pravem mestu. V *Svetem pismu* ni seznama popolnih in neomadeževanih svetnikov. Ravno nasprotno; *Sveto pismo* na več mestih govori o ljudeh, ki so živeli nečisto življenje. Za razliko od resničnostnih šovov, ki uspevajo zaradi nečistosti, nas *Sveto pismo* vabi k čistosti. S tem v mislih si oglejmo Psalm 73. V tej pesmi psalmist Asaf misli, da ne more biti znova čist in nedolžen (v. 13). Nazadnje pride do zaključka, da pri Bogu stvari ne delujejo tako: »Jaz pa, Božja bližina je dobrina zame, v Gospoda BOGA sem postavil svoje zatočišče, da bi pripovedoval o vseh tvojih delih« (v. 28). Četudi je tvoje življenje podobno »4 × 4«,[1] ti Bog daje priložnost živeti »1 × 1« (ti in ON; ter nato ti in tvoj življenjski sopotnik).

> *Odnosi so kakor voda. Če je voda bistra, si jo upamo piti; če je kalna, dvakrat premislimo, preden jo spijemo.*

› **Vulgarnost proti eleganci.** Bili so časi, ko so bile v romantiki zaradi vpliva platonske ljubezni prisotne pretirano vljudne manire (to bom imenoval osladnost). Dandanes, zahvaljujoč vplivu potrošniške ljubezni, je sceno prevzela vulgarnost. To, kar bi moralo ostati zasebno, je postalo razstava »mesa« (vem, da bi moral tukaj dvakrat premisliti o izbiri svojih besed, a kar prodaja pornografija, je natanko to: meso). Zgodbo narekuje Don Juan in vulgarnost je postala nova normalnost. Vendar nas *Visoka pesem* vabi k eleganci. Ko je Salomon govoril s

Šulámko, se mu je njen način govorjenja zdel sladek kakor med (Vp 4,11). Nežna in skromna Šulámka se primerja z narciso (ali s šarónsko rožo, Vp 2,1) in z lilijo – preprosto, a čudovito rožo. Ni potrebe po vpadljivosti, saj vse krasi njena preprostost. S to sliko v mislih te spodbujam, da sprejmeš *Elegantia Revolution* – revolucijo elegantnosti (tukaj ne spodbujam merjenja moči, ampak le malce več elegance). Dovolj je bilo vulgarnosti!

› **Tema proti svetlobi.** Mnogo mladih se igra z ljubezenskimi odnosi, kot da bi se igrali s *piñato*:[2] z zaprtimi očmi udarjajo na slepo. Včasih uspejo, drugič zgrešijo. Za Don Juana je značilno, da živi v temi svojih občutkov, ker se je odločil živeti nespodobno. Toda ne mi. Mi imamo Luč in moramo biti luč. Ne smemo živeti v stalni zmedi ali subjektivnosti, saj imamo dostop do Luči. Vp 8,6 omenja zelo močan plamen, imenovan »Gospodov plamen«. Resnična ljubezen sveti in postaja toplejša, ker njen plamen prihaja od Boga. Nesmiselno bi bilo imeti dostop do te modrosti in je ne upoštevati. Pritisniti moraš na »stikalo«, ki je Jezus, in vse boš videl v drugačni luči.

Končni rezultat: Skupina Don Juan: 0 / Skupina Visoka pesem: 5.

> *Resnična ljubezen sveti in postaja toplejša, ker njen plamen prihaja od Boga.*

Vem, v kateri skupini sem. Zakaj? Ker imam raje ljubezen, ki me osvobaja lastnega jaza in mi omogoča uživati v svobodi druge osebe. Ker sem naveličan sprejemati stvari, ki jih ne vidim in se ne strinjam z njimi. Želim občutiti duševni mir, ki izhaja iz iskrenosti. Ker sem utrujen zaradi občutka krivde in želim svojega partnerja gledati z vedrimi in čistimi očmi. Ker sem naveličan vulgarnosti in vem, da sem ustvarjen za kakovostne odnose. Ker sem naveličan spotikanja in želim vedeti, kje sem in kaj prinašam v odnos, da bo zdrav (in, upam, tudi izpolnjujoč). Nič ne more preseči tega. Naj se sliši še tako osladno, želim si živeti čisto ljubezen. Ne drzni si omahovati! Živi čisto ljubezen! Šel bom še dlje: Kaj če si to vtetoviramo na ramo in srce (Vp 8,6)?

P. S.: Šalim se glede tatuja na rami. Toda na srce moramo nemudoma dati pečat. Se mi boš pridružil?

Molitev dneva

Dragi Bog, sporočila družbe se velikokrat močno razlikujejo od tvojih idealov. Ker si želim imeti kakovostne odnose, te prosim za pomoč, da bi bili moji odnosi čisti in iskreni.

VPRAŠANJA

1. **Kaj ti je med današnjim branjem še posebej padlo v oči? Zakaj?**

2. **Víctor govori o petih vidikih čiste ljubezni, o katerih moramo razmisliti: kaj predlaga družba in kaj na drugi strani predlaga Sveto pismo. Kaj meniš o vsakem izmed njegovih predlogov?**

   Kar je moje proti temu, kar je najino/naše. _____

   Nejasnost proti odkritosti. _____

   Nečistost proti čistosti. _____

   Vulgarnost proti eleganci. _____

   Tema proti svetlobi. _____

3. **»Vem, da sem ustvarjen za kakovostne odnose.« Kako bi opredelil kakovosten odnos? Kako to vpliva na tvoje odnose z drugimi ljudmi?**

4. **Víctor svetuje čistost v odnosih. Kaj nas o odnosih uči 1 Tim 5,1–2?**

ZA POGLOBLJENO PROUČEVANJE

› Nekajkrat **preberi** Vp 2,8–3,5. Podčrtaj ali označite vse, kar pritegne tvojo pozornost.
  – Ali se kaj ponavlja? Kje in kaj?
  – Vp 2,11–13 govori o prehodu v nov letni čas. Katere vzporednice opaziš med spremembo letnega časa in različnimi stopnjami prijateljstva/hoje s fantom oziroma punco/zakona?
  – **Razišči,** kaj bi lahko predstavljale lisice in vinogradi v Vp 2,15?
  – Salomon in Šulámka čutita močno željo po spoznavanju drug drugega (Vp 3,1–2), čeprav vesta, da morata počakati na pravi čas (Vp 2,7; 3,5; 8,4). Ali meniš, da je čutiti spolno privlačnost do svojega partnerja/fanta/punce dobra in pozitivna stvar? Zakaj da oziroma ne? Česa si se iz *Visoke pesmi* naučil o tem, kako se soočiti s spolno privlačnostjo?

› Ponovno **preberi** Vp 2,16. Česa se lahko naučiš iz Šulámkinih besed?
  – To vrstico lahko umetniško predelaš, jo spremeniš v napis in poezijo ali jo zapoješ.

› **Preberi** Vp 3,1–5. To so prve sanje, ki jih najdemo v *Visoki pesmi*.
  – Kakšen učinek ima ponavljanje v 1. in 2. vrstici? Kako rešita napetost, ki je med njima?
  – Osredotoči se na Vp 3,4. Ali Šulámka sanja o spolnem odnosu s svojim ljubim ali pa si prizadeva spolni odnos prihraniti do poročnega dne (glej Vp 1,4; 3,5; 8,2)?

› **Preberi** Jn 8,1–11. Morda nisi vedno živel skladno z Božjimi ideali. Kaj te srečanje med Jezusom in žensko, zasačeno v prešuštvu, uči o odpuščanju in milosti? Kaj pravi o drugih priložnostih?

› **Moli:** Odpri svoje srce Bogu in mu povej o svojih odnosih (prijateljstvu/hoji s fantom oziroma punco/zakonu). Prosi ga za modrost, da bi živel kakovostne odnose. Prosi Svetega Duha, naj ti da jasen vpogled v to, kar moraš spremeniti ali izboljšati.

OSEBNI IZZIV

Naredi seznam petih »proti« izjav, ki jih je Víctor zapisal v tem besedilu. Če želiš, jih lahko predelaš v risbo ali napis. Pomembno si je vzeti čas za premislek, kako tvoji odnosi odražajo načela, zapisana v *Visoki pesmi*, in zakaj jih morda ne. Na področjih, kjer ravnaš v skladu z načeli iz *Visoke pesmi,* daj točko Salomonovi skupini, na področjih, kjer si bolj podoben Don Juanu, pa skupini Don Juan.

Spomni se trenutkov, ko na področju odnosov nisi živel po načelih *Visoke pesmi*. Kaj lahko narediš, da bi udejanjil ta načela? Razmisli o konkretnih primerih in si zastavi nekaj ciljev, ki jih lahko dosežeš v naslednjih 72 urah. Kaj je tvoj naslednji korak? Prosi Boga, naj ti pomaga živeti v skladu z načeli *Visoke pesmi*.

DEJAVNOSTI

PRVA DEJAVNOST: VODNI FILTER

Pripomočki:

1. Prozorna plastenka s pokrovčkom,
2. skodelica zemlje,
3. skodelica mivke/peska,
4. skodelica proda/kamenja,
5. nož,
6. bombažna tkanina,
7. aktivno oglje (po želji).

Opis dejavnosti

Podtalnica se naravno filtrira, ko gre skozi različne plasti zemlje, kamenje, prod in pesek. Ko potuje skozi te plasti, se nečistoče, ki jih nosi, filtrirajo, dokler ne doseže večje čistosti.

S prozorno plastenko in drugimi pripomočki bomo naredili vodni filter.

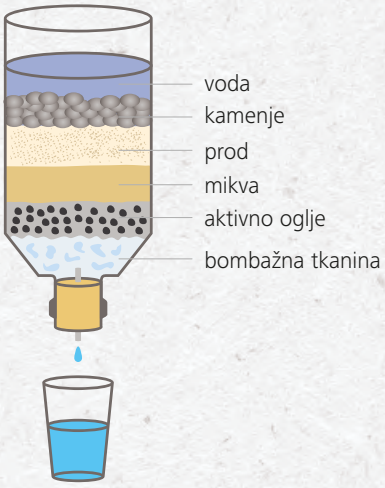

1. V pokrov plastenke naredite luknjo in zaprite plastenko.
2. Odrežite dno plastenke za približno 2 cm.
3. Plastenko obrnite navzdol in vanjo položite surovine v tem vrstnem redu: bombažna tkanina, aktivno oglje, mivka, zemlja, prod/kamenje.
4. Na vrhnji sloj nalijte umazano vodo in opazujte, kako se filtrira, medtem ko potuje skozi različne plasti, dokler ne doseže večje čistosti.

Uporaba

V življenju pogosto doživimo različne situacije, v katerih se počutimo, kakor da imamo »kamenček v čevlju«. Dobra stvar je, da nam takšne situacije pomagajo rasti in pustiti negativnosti za seboj.

Vzemi si čas za premislek. Z Bogom se pogovori o tem, kar trenutno doživljaš v svojem prijateljskem odnosu/zvezi/zakonu. Prosi ga, naj ti pokaže, kako ti lahko vsak od teh odnosov pomaga »prečistiti« hrapave robove tvojega značaja.

DRUGA DEJAVNOST: RESNIČNA HRANA

Pri tej dejavnosti uporabite spodnjo povezavo ali odčitajte QR kodo.

https://bit.ly/MagnaOperaDownloads

Najdonosnejša pogodba

KLJUČNO BESEDILO:

Visoka pesem 3,6–11 in Ps 45

Pridite ven, poglejte, hčere sionske, kralja Salomona s krono, s katero ga je kronala njegova mati na njegov poročni dan, na dan veselja njegovega srca.

Tako se je začel napovednik za romantični film *Mamma Mia* (2008), ki je prinesel velik zaslužek. Ta film vsebuje popolne elemente za uspeh: glasbo skupine ABBA, grški otok Kalokairi (čeprav gre za izmišljeno ime, je otok čudovit, kakor je značilno za grške otoke), mlad par, ki se želi poročiti, in vprašanje, kdo je v resnici nevestin oče. Po pričakovanjih je bil film zelo uspešen. Nadaljevanje je prišlo čez 10 let – *Mamma Mia! Spet začenja se.* Izid: 394 milijonov ameriških dolarjev zaslužka.

Lahko bi rekli, da so bili elementi filma podobni tistim iz romantičnega mjuzikla *Moje pesmi, moje sanje,* ki je navdihnil mnoge (z Julio Andrews in Christopherjem Plummerjem). Toda med njima je velika razlika. Skozi leta je družba spremenila svoj pogled na zakon. Med letoma 1965 (*Moje pesmi, moje sanje*) in 2018 (*Mamma Mia! Spet začenja se*) se je ta družbena ustanova (zakonska zveza) precej poslabšala, kar je zanimivo, saj mnogi ljudje še vedno sanjajo o popolni poroki, čeprav je koncept zakonske zveze vse bolj razvrednoten. Razmisli o povezavi med pompoznostjo poroke in trajanjem zakona. Imel sem priložnost poročiti številne pare in opazil sem, da z leti praznovanja postajajo vse bolj spektakularna, zakonske vezi pa vse šibkejše.

Istega leta (2018) je angleška komedijantka Kate Smurthwaite v oddaji *Dobro jutro, Velika Britanija* izjavila: »Zakon bi morali skleniti tako kot 24-mesečno naročniško pogodbo za telefon.«[1] Dodala je še: »Če imate mobilni telefon, ki vas mesečno stane 80 funtov, in vidite, da lahko enako pogodbo sklenete za 25 funtov, zgrabite priložnost! Če ste v razmerju s človekom, ki vas na večerjo pelje enkrat na mesec, in od koga drugega dobite ponudbo, da vas bo peljal dvakrat na teden, super za vas. Samo enkrat se živi.«

»Poroka z Bogom kot gostom so sanje vsakega dekleta in fanta v Svetem pismu.«

Ljudje so se takoj odzvali in komentirali:

- **Ironični komentar:** *Ločiti se je laže kakor prekiniti naročniško pogodbo za telefon.*
- **Fundamentalistični komentar:** *Resno, ljudje?! Ni se vam treba poročiti za to, da bi s*** Nehajte se norčevati iz zakonske zveze!*
- **Puristični komentar:** *Pogodba o skupnem gospodinjstvu je kot zunajzakonsko partnerstvo. Zato tega ne imenujmo zakon. To je provokacija. To, kar predlaga, ni nič novega. Obstaja na tisoče samskih ljudi, ki skačejo iz razmerja v razmerje.*
- **Dogmatični komentar:** *Zakon bi moral trajati do smrti. Potem so tu tisti, ki na zakon gledajo kot na igro. V zakonu gre za predanost in zvestobo, zavezanost in trud, za vseživljenjski projekt brez roka trajanja. Težava ni zakon, ampak ljudje, ki k zakonu pristopajo kot k igri in se zato ne zavežejo ali potrudijo; ljudje, ki ne poznajo smisla in definicije zakona. Ne poročite se! Pika.*

Ko sem prebiral te komentarje, si nisem mogel pomagati, da ne bi pomislil na nekatere svoje znance, ki pravijo popolnoma enako. Romantični duh družbe je v vojni s strahom pred zavezanostjo. Na to se ne bi smeli odzvati tako, da se zaradi sarkastične drže oddaljimo od drugih; tudi teroristično-verski napad ni prava reakcija. Prav tako ni pravi odziv deklamiranje *Slovarja jezikov* (tistih jezikov, ki radi širijo govorice) ali doktrine »x« *Sistematične teologije.* Zakaj? Ker se ljudje znajdejo na nejasnih in majavih tleh; takrat potrebujejo najboljši del nas in naših idealov. To vsak dan vidim v načinu, kako ljudje izražajo to, kar jih najbolj prizadene, čeprav o stvareh ne govorijo vedno kot o takih, kakršne so, in raje uporabijo »blage« besede (evfemizme). »Ločitev« raje imenujejo »začasno prenehanje skupnega življenja«; »zakonsko krizo« imenujejo »zmanjšanje strasti«; »izgubo ljubezni« imenujejo »prilagoditev občutkov«; in kar še posebej izstopa – »nezvestobo« imenujejo »izpopolnitev izkušenj«, »razmerje brez zvestobe« pa »odprto razmerje«. Na te znane izraze naletimo v člankih z naslovi »Pet skrivnosti trajnega razmerja«, »Kaj narediti, da vas partner ne bo varal«, »Skrivnosti srečnega zakona« itd. Ti ljudje nedvomno potrebujejo pomoč.

Ko sem bil na doktorskem študiju svetopisemskih jezikov, sem imel kolegico, ki je živela s svojim fantom. Bila je pametna, delovna in živahna ženska, dokler govor ni nanesel na njene odnose. Takrat se je njen izraz dramatično spremenil. Nekega dne se je med odmorom odprla kolegicam in priznala, da je sanjala o svoji poroki, vendar jo je bilo tega obenem strah. »Zakaj?« jo je vprašala doktorska študentka arabščine. »Če mu to predlagam, se bo najin odnos verjetno končal,« je prestrašeno odgovorila. Tukaj se je

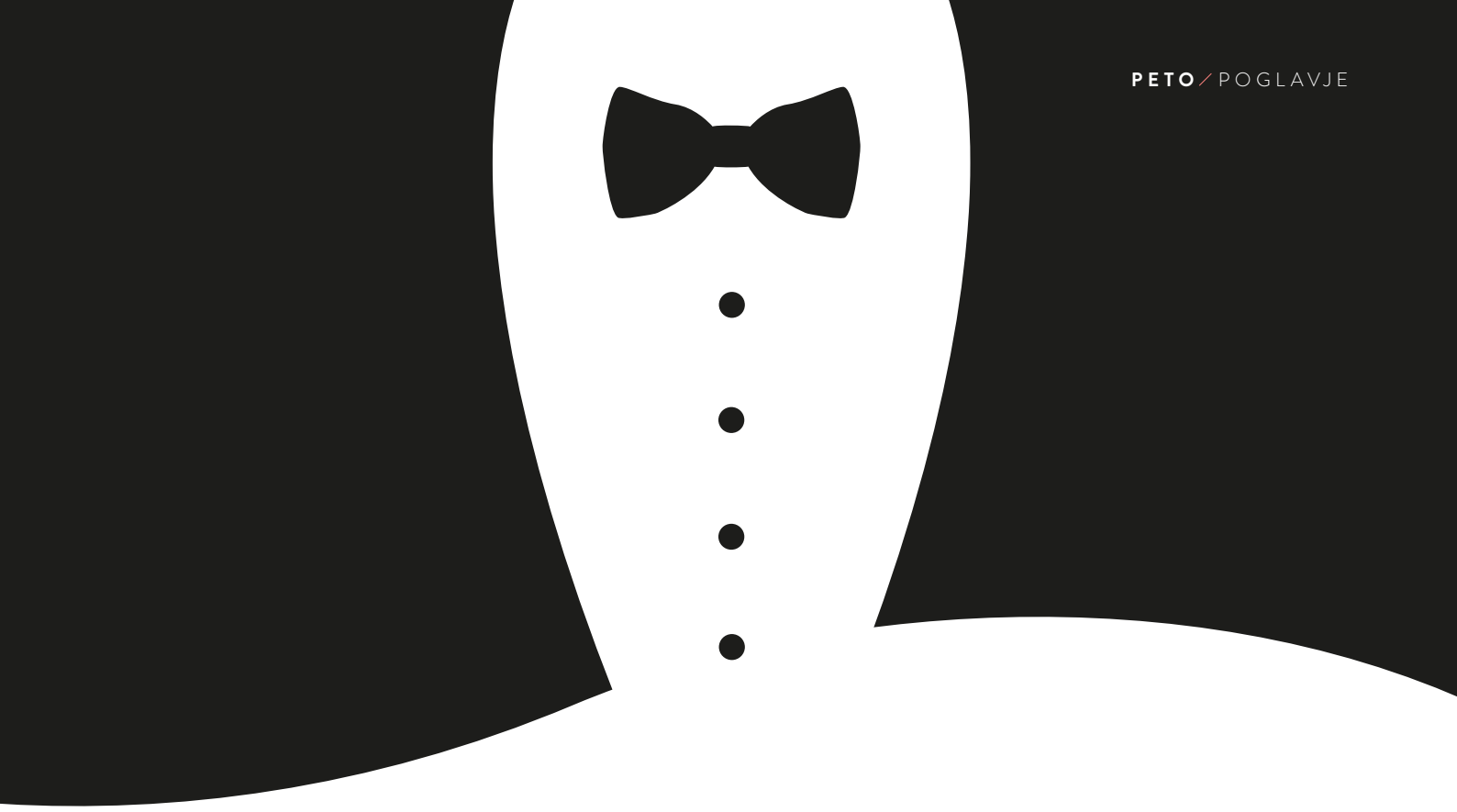

pogovor končal. Domov sem se vrnil brez ironičnih ali radikalnih misli, brez terminoloških razlag (čeprav sem z njimi več kot zasvojen), brez spiska svetopisemskih vrstic. Toda bil sem žalosten. Družbeni diskurz je eno, čeprav je zamaskiran v ABBINE pesmi; realnost je povsem drugačna. Zgodba namreč vsebuje veliko več osamljenosti, razočaranja, nesigurnosti in nezadovoljstva, kot je pripravljena razkriti.

Zabava v stilu

Sveto pismo poroke povezuje z zabavami. Poroka z Bogom kot gostom so sanje vsakega dekleta in fanta v *Svetem pismu*. Pravzaprav je najpomembnejše besedilo v *Visoki pesmi* opis Salamonove in Šulámkine poroke. Sanje mladega podeželskega dekleta (Vp 2,8–9) so izpolnjene v spektakularnem trenutku, ki je veliko bolj mikaven in slikovit kot poroka na grškem otoku (vključno z vsem, kar to zajema!); posebna pozornost je namenjena podrobnostim in luksuzu (Vp 3,6–5,1). Natanko to, kar bi pričakovali! Vsi so bili nadvse čudoviti (Iz 61,10; Jer 2,32), veseli (Vp 3,11) in obdani z radostno množico (Raz 19,7). Vsepovsod sta bila glasba in ples (Jer 7,34) ter tudi darila (1 Kr 9,16).

En tak dogodek opisuje tudi Psalm 45, ki je ljubezenska pesem Korahovih sinov. Mnogim pohvalam neveste in ženina sledi 18. vrstica, ki izraža navdušenje:

»Tvojega imena se bom spominjal
v vseh rodovih,
zato te bodo ljudstva hvalila
na vekov veke.«

Poroka ni bila nepomembna tema, ki bi jo zlahka pozabili. Bila je simbol nečesa veliko večjega. Sklenitev zaveze pred drugimi je bila javen prikaz tega, da bo hotenje Adama in Eve postalo tudi hotenje ženina in neveste – postala bosta eno, živela kot eno, skupaj sanjala in gradila. Para ni bilo strah zaveze, ker sta imela najboljšega »inštruktorja« in »terapevta« – Boga. To je ključni dejavnik, ki nam pomaga premagati strah, krize in razočaranja ter nam omogoča obnoviti vez ljubezni. Noben načrtovalec porok ni kakor On. Noben zakonski terapevt ni kakor On. Nihče ni kakor On. On je ustvaril zakon in nam ga podaril. Za to mora obstajati razlog, kajne? Razmisli o tem.

Ne zamudi zabave

Kadar se spomnim na to, da je Jezus svoje poslanstvo na Zemlji začel na poroki, se nasmehnem. Ker govorimo o Jezusu, se poskušam brzdati, toda … kako pametno od njega! Svoje poslanstvo je začel na zabavi in užival srečo mladoporočencev. Predstavljam si ga, kako načrtuje svoje dejavnosti za naslednja tri leta. V mislih ga slišim reči: »Najprej poroka. Začetek mora biti dober, tako kot v Edenu. S tem bom potrdil, da Očetova ljubezen še vedno živi med pari.« Jezus je vključil svojega Očeta (še en ABBA, toda veliko bolj melodičen od švedske skupine) v vse, še posebej v pomembne odločitve, kot je izbira življenjskega sopotnika. Kakor bi rekla Sophie: »Hočem popolno poroko in da me odda **Oče**.«

Mimogrede, v Jezusovem času poroka ni bila zelo priljubljena. Mnogi ljudje so preprosto živeli skupaj, dokler niso imeli otrok; takrat so se odločili poročiti, da bi si zagotovili stabilnost. To kaže, da nismo tako »moderni«, kot si mislimo.

Največje praznovanje v zakonu ni poročni dan, pa čeprav slavje traja ves teden, temveč vsako novo jutro, ko se zaveš, da si v trajnem razmerju z osebo, ki te resnično ljubi. Ne gre za to, kako uporabljaš zobno pasto. Ne gre za to, da hodiš na zmenke in imaš pogoste spolne odnose. Gre za dve osebi, ki sprejmeta Boga in skupaj rasteta v značaju in zrelosti. Gre za dve osebi, ki se zavedata razlik med njima ter si izkazujeta velikodušnost in spoštovanje. Gre za premagovanje čustev in sprejemanje ljubezni. To je tako romantično kot v filmu, vendar je dejansko resnično.

»Največje praznovanje v zakonu ni poročni dan, pa čeprav slavje traja ves teden...«

VPRAŠANJA

1. **Kaj ti je med današnjim branjem še posebej padlo v oči? Zakaj?**

2. **Zakaj je Bog »za nas ustvaril zakon«? Kakšen je svetopisemski koncept zakona? Ponovno razmisli o 1 Mz 2,24 in Ef 5,31–32.**

3. **Ali je poroka ena od stvari, o katerih sanjaš? Zakaj da oziroma ne? Če je tvoj odgovor pritrdilen, kaj bi se zgodilo, če se tvoje sanje ne bi uresničile?**

4. **Ali ti je nelagodno o zakonu razmišljati kot o »dobičkonosni pogodbi«? Kako ta pogled vpliva na tvoj pristop k zakonu?**

5. **Katere so razlike med predanostjo v zakonski zvezi in predanostjo fantu oziroma punci, s katerim hodimo?**

ZA POGLOBLJENO PROUČEVANJE

- **Preberi** Vp 3,6–11 in Ps 45. Kako je v teh odlomkih opisan kralj? Katere značilnosti ima?
- **Preberi** Mt 6,33. Privlačijo nas lahko moč, položaj ali bogastvo osebe. Katere bi morale biti naše prioritete, da bi bile skladne s *Svetim pismom*? Kakšno je Božje kraljestvo? Kako lahko v okviru današnjega besedila o zakonski zvezi udejanjiš pravkar prebrano vrstico?
- **Razmisli:** »Če boste najprej iskali Božje kraljestvo in njegovo pravičnost ter dovolili, da vas ta načela vodijo pri izbiri življenjskega sopotnika in glede tega ne boste sklepali kompromisov, si boste pripravili teren za veliko bolj izpolnjujoč, duhovno bogat in zadovoljujoč zakon. Stopnja, do katere boste pripravljeni popuščati načelom te vrstice, je stopnja, do katere boste ogrozili svoje prihodnje zadovoljstvo in na stežaj odprli vrata razočaranju in celo obžalovanju.«[2]
- **Moli:** Z Bogom se pogovori o svojih prioritetah in željah. Povabi ga biti del tvojih vsakodnevnih načrtov. Prosi ga, naj ti pomaga živeti ideal, zapisan v Mt 6,33.

OSEBNI IZZIV

»Največje praznovanje v zakonu ni poročni dan, /…/ temveč vsako novo jutro, ko se zaveš, da si v trajnem razmerju z osebo, ki te resnično ljubi.«

Zakonski odnos in vez sta edinstvena in tako posebna, da kažeta celo na naš odnos z Bogom (več o tem v 8. poglavju). Da bi to postalo resničnost, potrebujemo Jezusa, ki je sestavni del zakona. Njegovo prisotnost potrebujemo vsak trenutek.

V Jezusu boš vsako novo jutro spoznal osebo, ki te resnično ljubi. Če ga postavimo na prvo mesto v življenju, bo vse boljše (Mt 6,33).

Spodbujam te, da pobliže spoznaš Jezusa. Ne glede na to, ali si poročen ali ne, bo Jezus tvoje življenje spremenil na bolje. Predlagam, da prebereš najboljši življenjepis o Jezusu, ki je bil kdaj koli napisan: *Jezusovo življenje* od Ellen G. White. **Eno poglavje na dan za spremembo tvojega življenja.** Prosi Boga, naj ti pomaga biti dosleden pri tem izzivu. Najljubše odlomke tega dneva deli na družbenih omrežjih in s prijatelji.

DEJAVNOSTI

PRVA DEJAVNOST: PRIMER RIMSKEGA PRAVA

Opis dejavnosti

V klasičnem rimskem pravu je bila zakonska zveza (iustae nuptiae) urejena podobno kot danes. Za stare Rimljane je bilo bistvenega pomena, da sta obe strani (nevesta in ženin) izpolnili naslednje zahteve: 1) ustrezna starost, 2) sposobnost skleniti veljavno zakonsko zvezo in 3) izraziti soglasje (z drugimi besedami: ni smelo biti napak, pretvarjanja ali pogojev).

Preberi naslednje hipotetične primere. V skupini kot rimski sodniki podajte svojo razsodbo o veljavnosti teh zakonskih zvez:

1. *Ticia* se je poročila z *Gayom*, ki se je na poroki vedel kot norec.
2. *Cayo* se želi poročiti s *Sempronio*, ki ni polnoletna (po rimskem pravu je oseba polnoletna z 12 leti).
3. *Fulvia* se je poročila s *Cefusom*, vendar se je namesto njega poroke udeležil njegov brat dvojček *Tito*.
4. *Aurelia* soglaša, da se poroči s *Sextom*, a pod pogojem, da ji podari vilo v Hispaniji.

Uporaba

Razmisli, zaradi česa bi lahko bile zakonske zveze tudi danes vprašljive.

Božji prvotni načrt za zakon je bil, da se praznuje na iskren in urejen način. Ko upoštevamo Božje nasvete, se naše življenje približa idealu sreče, ki jo je Bog načrtoval za nas.

Nekaj časa preživi v molitvi. Bogu se zahvali za mir, ki nam ga da, ko upoštevamo njegove nasvete.

DRUGA DEJAVNOST: ZAPUŠČENI OTOK … IN LJUBEZEN

Opis dejavnosti

Zapuščeni otok je znana igra za ugotavljanje posameznikovih prioritet. Naštete elemente oštevilčimo od 1 do 7 po pomembnosti, medtem ko si predstavljamo, da smo se znašli na zapuščenem otoku. Igrajmo se!

- glavnik
- svetilka
- radio
- škatlica vžigalic
- insekticid
- dnevnik
- MP3 predvajalnik

Ponovimo vajo, a tokrat z urejanjem prioritet, za katere menimo, da bi jih moral imeti zakonski par. O odgovorih se pogovorite v skupini.

- potrpežljivost
- humor
- spoštovanje
- zaupanje
- naklonjenost
- odgovornost
- predanost

Uporaba

Vsi našteti elementi pozitivno vplivajo na zakon. Zelo pomembno je poznati svoje vrline, kakor tudi stvari, ki jih moramo izboljšati, da bi imeli zdrave in zrele odnose.

Vzemi si čas za razmislek o Božji brezpogojni ljubezni do tebe. Razmisli, kako lahko to ljubezen preneseš na druge.

NAJBOLJŠI PROJEKT

KLJUČNO BESEDILO:
VISOKA PESEM 4,1–7,9
IN 1 KORINČANOM 13

Ljubezen! Ljubezen!
Ljubezen! Ljubezen!
Ljubezen je ciganski otrok,
nikoli, nikoli ni poznal zakona.
Če me ne boš ljubil, te bom ljubila.
Če te bom ljubila, se pazi!
Če me ne boš ljubil,
če me ne boš ljubil, te bom ljubila.
A če te ljubim, če te ljubim, se pazi.

JAZ SEM SVOJEGA LJUBEGA IN MOJ LJUBI JE MOJ.

VISOKA PESEM 6,3

Carmen, ciganka iz Seville, to besedilo poje v najbolj znani operi Georgesa Bizeta. Bizet je umrl (zaradi srčnega infarkta, ko je bil zelo mlad), ne da bi vedel, kako slavno bo njegovo delo (uporabil ga je celo Paco Rabanne za oglaševanje svojega parfuma »Pure XS«!). Bizet je uvedel nov glasbeni slog, imenovan verizem. Kaj je to? Verizem je način gledanja na življenje na »realističen«, celo pesimističen način, pri čemer je vse opisano brez prikrivanja.

Opera *Carmen* govori o ljubezni, ki je boemska, nekontrolirana in strastna ter vodi v tragično in neuravnoteženo vedenje. Je kratkotrajna oziroma minljiva. Giovanni Verga, eden glavnih predstavnikov tega gibanja, je ideale ljudi, ki živijo »poraženo« življenje, imenoval »ideali ostrige«. Da, ostrige, saj so ti ljudje zares podobni ostrigam.

- Zaprejo se pred zunanjim svetom. Vzamejo le tisto, kar jih zanima. To je to.
- Ne odstranijo napak v svoji notranjosti; namesto tega se jih oklepajo. Morda se zdi čudovito kot biser, vendar je to še vedno tujek v njihovem življenju.
- Prevelik pomen dajejo spolnemu zadovoljstvu (ostrige so izvrstni afrodiziak).
- Ne vzamejo si niti minute za premislek (pomni: možgani ostrige so manjši od njenih oči).

»Ostrižja« ljubezen je lahko zelo verističa (objektivna), toda ne odraža pristne ljubezni. Kakor je nekoč izpostavil Salomon: »Vse to sem si vzel k srcu, vse to sem uvidel: pravični in modri ter njihova dela so v Božji roki. Ne ljubezni ne sovraštva človek ne

»PRAVO RESNIČNOST LJUBEZNI ŽIVIJO LJUDJE, **KI DELUJEJO KOT SPUŽVA.«**

more predvideti: vse je pred njim« (Prd 9,1). V takšni ljubezenski situaciji potrebujemo pomoč. Ker govorimo o morskih bitjih, bom za primer uporabil morsko spužvo. Pravo resničnost ljubezni živijo ljudje, ki delujejo kot spužva.

- Odprti so za **zunanji** svet; kljub temu znajo filtrirati dobre in slabe stvari.
- Ljubezen znajo **prilagoditi** svojim okoliščinam. Njihova ljubezen je dinamična in ima pomen.
- Njihova **funkcija čiščenja dobro deluje**. Znajo reševati življenjske težave in se ne oklepajo zamer.
- **Opravijo svojo nalogo** in poskrbijo za to, da so njihovi odnosi uravnoteženi in trajni (spužve lahko živijo na stotine let).
- So **trdoživi**. Spužvina ljubezen je vzdržljiva in ne obupa, kadar gre kaj narobe.

Lahko bi rekli, da je takšna ljubezen dolgotrajna ali »dolgoživa«. *Visoka pesem* je ena od svetopisemskih knjig, ki predpisuje tak dolgotrajni projekt. Prepričaj se sam:

- Ljubezen med Salomonom in Šulámko ni niti omejevalna niti posesivna niti otročja. Njuna ljubezenska vez je tako resnična, da še naprej ostajata v stiku s svetom in sta radodarna.
- Oba se zanimata za stvari, zaradi katerih je drugi edinstven. Ali se spomniš, da je Šulámka govorila o svoji temni koži zaradi dela na polju in v tem vseeno videla nekaj pozitivnega? Ne govorimo o platonski ali neresnični ljubezni, niti o maščevalni ljubezni, ki se osredotoča samo na negativno. Medsebojno razumevanje in ustvarjalnost sta ključni sestavini njunega odnosa.
- Težave se pojavijo (ljubosumje, dvom, negotovost) in razrešijo. Z iskrenostjo in odločnostjo ohranjata »čist« odnos. Kadar se znajdeta v senci, se premakneta na svetlobo. Kadar se znajdeta pred ovirami, jih skupaj premagata.

Zato se svetopisemska ljubezen »oglašuje« z drugimi melodijami, ki presegajo to, kar je zgolj čutno (»Pure XXL«, J. C. Rabbi).

JEZUS PROTI SPUŽIJU KVADRATNIKU

Morda si misliš: »Toda med kristjani je toliko odnosov, ki ne delujejo.« Prav imaš; tudi statistika to potrjuje (oh, verizem, verizem, verizem). Ne smemo preveč posplošiti zadeve in misliti, da bo vse v redu, če se bomo poročili s fantom/punco iste vere. To bi bilo videti, kakor da si prizadevamo za odnos iz risanke – ljubezen Spužija Kvadratnika. V padlem svetu ljubezen ni imuna na zaplete. Skrivnost ni v čarobni formuli, temveč v zdravih odnosih z Bogom na svoji strani.

Jezus je v dobršnem delu svojega sporočila govoril o tem, da ljubezen ni teorija, ampak se jo mora živeti; ne gre za pridiganje, temveč za življenje. V prvi vrsti z Bogom; nato z vsemi drugimi (Mr 12,28–34). Znotraj skupine »drugih« so tudi ljudje, ki jih ne maramo in ne razumemo, ljudje, ki jih nismo vajeni. Ljubiti kot Jezus nam omogoča ljubiti svoje sovražnike (nasprotnike, tekmece, neprijetne sosede, svaka itd.) na vključujoč način. Ljubiti brez razlik, izven lastne cone udobja (umskega in družbenega) in biti bolj odprti za druge. Ljubiti brez strahu. Sebe in druge osvoboditi krivde. Omogoča nam, da druge priložnosti postanejo naš najpogostejši način delovanja. Omogoča nam ljubiti s predanostjo – s takšno vrsto ljubezni, ki išče izgubljeno in se ne boji predaje. Tako je ljubil Jezus. Žrtvoval se je zate, še preden si ga sploh začel ljubiti. Takšna je njegova ljubezen. Ljudi ljubi, kakor da ga oni že ljubijo (čeprav običajno ni tako).

VSEŽIVLJENJSKI – CELO VEČNI – PROJEKT

Apostol Pavel je Jezusovo ljubezen opisal v 1 Kor 13. Nanjo se je navezal z osmimi sopomenkami in osmimi protipomenkami. Ker smo optimistični, se osredotočimo na sopomenke:

- **Potrpežljivost.** V izvirniku ima ta beseda poseben pomen. Opisuje čustveno umirjenost osebe, ki ljubi tudi tedaj, ko se znajde v toksičnem in škodljivem okolju. Ljubezen si želi napredek svojih ljubljenih, zato potrpežljivo čaka. Ne čaka zato, ker bi bila nesposobna ali brezbrižna; čaka, ker je čas njen zaveznik.
- **Dobrotljivost** je aktivna plat potrpežljivosti. Ljubezen ne le čaka, ampak tudi deluje. Je mirna, krotka in občutljiva. Prepričan sem, da je Pavel to besedo zapisal z mislijo na Jezusa. Ljubezen je dobrotljiva, ker je bilo vesolje načrtovano v harmoniji, lepoti in neskončni sreči.

»ŽRTVOVAL SE JE ZATE, ŠE PREDEN SI GA SPLOH ZAČEL LJUBITI. TAKŠNA JE NJEGOVA LJUBEZEN. LJUDI LJUBI, KAKOR DA GA ONI ŽE LJUBIJO (ČEPRAV OBIČAJNO NI TAKO).«

- **Resnica** ni zgolj zbirka pravih teorij. Veseliti se v resnici razodeva naravnanost; zato je tako pomembna. Kaže, da je oseba namesto dvoma izbrala pot razumevanja, namesto brezbrižnosti pot napredka in namesto zmede pot gotovosti.
- **Vse prenaša.** Pavel je tukaj uporabil zelo nazorno besedo, ki izvira iz korena, katerega pomen je »postaviti streho iz slame«. V neugodnih razmerah, ko zunaj dežuje, takšna streha pušča. Ljubezen to reši tako, da zagotovi kritje; ne opravičuje prestopkov in vrzeli drugih ljudi, temveč jim odpušča. V sočloveku vidi potencial za napredek in zato ve, kdaj je bolje molčati.
- **Veruje.** Pavel nam na ves glas govori, naj ne bomo nezaupljivi. Skozi življenje ne bi smeli hoditi z mišljenjem, da nas bo kdo prizadel ali razočaral. Zaupanje naj bo naše načelo. Takšna naravnanost je Božji dar.
- **Upa.** Pavel vztraja pri upanju na najboljše. Kristjani vemo, da je odrešenje naše obzorje in da najboljše šele pride. Vemo, da je stiska začasna.
- **Vztraja.** Ljubezen, ki je predana na dolgi rok in za katero je dobro poskrbljeno, vse prenaša. Nekateri se podredijo zaradi neustreznega razumevanja ljubezni ali ker ne razumejo, da je poniževanje škodljivo. Beseda, ki jo je na tem mestu uporabil Pavel, presega takšno mišljenje. Vse prenaša zato, ker je še vedno ljubeče bitje, ker se ne odreka svojemu bistvu in ker ne podlega napadom nasprotnika.
- **Večna.** Ljubezen ne omaguje in nikoli ne more ugasniti. Kakšno olajšanje! To je najboljša novica! Ljubezen se ne pogaja, ne izgublja svoje vrednosti in vedno le napreduje. Ljubezen je najboljša naložba v zgodovini, ker nikoli ne bo nehala prinašati dobička, saj je vedno dragocena. Ljubezen je doživljenjski projekt.

»ČE ME NE BOŠ LJUBIL/-A, TE BOM LJUBIL.
ČE TE LJUBIM, ME BOŠ LJUBIL/-A.«

Mimogrede, Jezusovo ljubezen, ki je svetlobna leta daleč od kakršnega koli negativnega verizma, bi lahko povzeli z naslednjo pesmijo:

Ljubezen! Ljubezen!
Ljubezen! Ljubezen!
Ljubezen je pošten otrok,
ki vedno, vedno govori resnico.
Če me ne boš ljubil/-a, te bom ljubil.
In če te bom ljubil, me boš ljubil/-a.
Če me ne boš ljubil/-a,
če me ne boš ljubil/-a, te bom ljubil.
Če te ljubim,
če te ljubim, me boš ljubil/-a.

VPRAŠANJA

1. **Kaj ti je med današnjim branjem še posebej padlo v oči? Zakaj?**

2. **Kateri so znaki resnične ljubezni? Katere odločitve ali spremembe moraš narediti, da bi resnično ljubil?**

3. **Kako bi na podlagi tega, kar si prebral v besedilu za danes, moral pristopiti k svojim odnosom? Kako bi moral pristopiti k zakonskemu odnosu ali odnosu s svojim partnerjem (fantom/punco)?**

4. **Ali bi se moral poročiti samo zato, ker si »zaljubljen«? Katere so potencialne težave takšnega pristopa? Kako najti dobrega življenjskega sopotnika?**

5. **Preberi naslednje citate in se o njih pogovori v svoji skupini:**
   »Dobrega zakona ne najdete, ampak ga ustvarite.«[1]
   »Modra zakonska izbira se začne z dajanjem večje teže pomembnejšim vprašanjem – skupnemu poslanstvu in značajskim lastnostim, ki vas bodo blagoslavljale ali mučile naslednjih pet ali šest desetletij – namesto spolni kemiji ali romantični intenzivnosti, ki bo zbledela v nekaj mesecih.«[2]
   »Vaše življenje opredeljuje Bog in ne vaš zakonski stan.«[3]
   »Napačen 'zakaj' vas bo vodil k napačnemu 'kdo'.«[4]
   »*Zakon ne zapolni praznine, temveč jo razkrije;* zato se poročite s človekom, ki ima trdno jedro.«[5]

ZA POGLOBLJENO PROUČEVANJE

› **Preberi** Vp 4,1–5,1. Kaj opisuje? (Namig: Poišči besedo, ki jo Salomon uporabi za ljubljeno osebo.)

› **Razišči,** kam sodi Vp 4,16–5,1 znotraj strukture celotne knjige. Kaj ti to pove o njeni pomembnosti?
- Te vrstice pritegnejo našo pozornost, ker so na sredini *Visoke pesmi*.
- Po besedah Richarda M. Davidsona je morda glas na koncu Vp 5,1 glas samega Boga, ki blagoslovi zakon, kakor je to naredil v edenskem vrtu.[6]

› Ponovno **preberi** citate pri 5. vprašanju. V zvezek ali v beležko na telefonu zapiši svoj odziv na vsakega izmed njih. Kako se nanašajo na tvoje življenje?

› **Razmisli:** »V zakonu ne gre le za to, da najdemo pravo osebo, s katero bomo imeli uspešen zakon. Gre tudi za to, da sami postajamo boljša oseba; in ne glede na to, kakšen je naš zakonec, nam lahko pri tem pomaga« (*The Sacred Search*, str. 219).

› **Razmisli:** Ali si kdaj pomislil na to, koliko več časa porabiš za iskanje informacij o najnovejših telefonih in drugih stvareh, ki jih želiš kupiti, kakor pa za premislek o tem, kako modro izbrati svojega zakonca? Ne dovoli, da nate vplivajo površinska čustva »ostrižjega« tipa. Načrtno se loti iskanja. Na primer:
- **Oglej** si serijo predavanj Ljubezen in zakon: http://bit.ly/loveandmarriageStoryline.
- **Preberi** knjigo (sam ali s svojim partnerjem/zakoncem) o tem, kako sprejemati modre odločitve glede ljubezni (na primer knjigo *The Sacred Search* Garyja Thomasa).

› **Moli:** Izbira fanta/punce in kasneje zakonca zahteva modrost. Vključi Boga v svoje iskanje. Prosi ga za vodstvo in modrost, da bi sprejel pravo odločitev.

OSEBNI IZZIV

Današnja tema nas spodbuja, da analiziramo kvaliteto svoje ljubezni. Tokratni izziv je sestavljen iz dveh delov:

1. Razmisli o tem, kaj lahko narediš, da bi bil boljši prijatelj/fant/punca/zakonec. Bodi konkreten. Ne gre le za to, da najdemo dobrega prijatelja/fanta/punco/zakonca, ampak da smo to tudi sami. Katere konkretne stvari moraš spremeniti? Zapiši si jih in delaj na njih, dokler po Božji milosti ne zrasteš na vseh področjih. Morda boš za dosego svojih ciljev potreboval pomoč.

2. Razmisli o svojih pričakovanjih. Ali imaš fanta/punco? Ali bi ga/jo rad imel? S katerim namenom? Da bi se zabaval? Da bi se (sčasoma) poročil? Ali želiš negovati odnos, v katerem je v središču Bog? Že sedaj razmisli o tem, katere značajske lastnosti boš iskal v drugi osebi, da se bodo skladale s tvojimi pričakovanji (na primer: želim najti osebo, ki je ponižna in odpušča, osebo, ki konflikte rešuje na zdrav način in se zna pogovarjati, osebo, ki moli …). Branje knjig o zmenkih, zakonu ipd. je lahko zelo koristno. Izkoristi modrost, ki so jo ljudje delili s svetom!

DEJAVNOSTI

PRVA DEJAVNOST: ČE BI BIL TVOJ ZAKON ...

Opis dejavnosti

- Če bi bil tvoj zakon mesto, katero mesto bi bil? Ne glede na to, ali si poročen ali nisi, razmisli o tem, kakšne bi bile njegove značilnosti. Svoje zamisli pojasni in jih deli s skupino.
- Če bi bil tvoj zakon žival, pesem ali hrana, kaj bi bil in zakaj?

DRUGA DEJAVNOST: ZA VEZI JE TREBA SKRBETI, NE PA JIH IZRABLJATI

Pripomoček: lepilni trak.

Opis dejavnosti

- Povabite dva prostovoljca, naj se primeta s svojima kazalcema. Prsta zalepite z lepilnim trakom. Odstranite lepilni trak in enega prostovoljca zamenjajte z novim, nato pa njuna kazalca zalepite z istim trakom.
- Ali lepilni trak še vedno drži?
- Lepljenje in odstranjevanje lepilnega traku ponovite z različnimi prostovoljci.
- Ali trak še vedno opravlja svoj namen ali pa je izgubil lepilne sposobnosti?

Uporaba

Katere predloge za odnose lahko oblikuješ na podlagi sporočila pravkar izvedene aktivnosti?

Nekaj časa nameni molitvi. Z Bogom se pogovori o kvaliteti svojih odnosov. Povej mu, kako si želiš, da je prisoten v vsakem izmed njih.

TRETJA DEJAVNOST: KLJUČNA JE KOMUNIKACIJA

Opis dejavnosti

- Če je v skupini kakšen par, prosite osebi, naj vstaneta in se postavita na nasprotna konca prostora; razdalja med njima naj bo 5 metrov.
- Ostale prosite, naj se postavijo med njiju in glasno govorijo. Medtem prosite eno osebo iz tega para, naj poskusi povedati stavek osebi na drugem koncu sobe.

Uporaba

Ali je bilo to lahko narediti? Kako pomembna je komunikacija? Nujno je ustvariti prostor za intimen stik, stran od hrupnega okolja in motenj.

ČETRTA DEJAVNOST: POGOVORITE SE Z OSEBAMI V DOLGO TRAJAJOČEM ZAKONU

Pripomočka: pisalo in papir.

Opis dejavnosti

- Naredi seznam najdlje trajajočih zakonov v svoji cerkvi.
- Nato izberi dva izmed njih in te osebe prosi za dovoljenje, da jih intervjuvaš.
- Vprašaj jih po izkušnjah, poslušaj njihov nasvet in si delaj zapiske!
- Vaše druženje končaj z molitvijo. Prosi jih, naj molijo zate in za tvoj ljubezenski projekt.

7

NAJLEPŠE BESEDE BESEDE, BESEDE IN ŠE VEČ BESED

KLJUČNO BESEDILO:

VISOKA PESEM 7,10–8,14

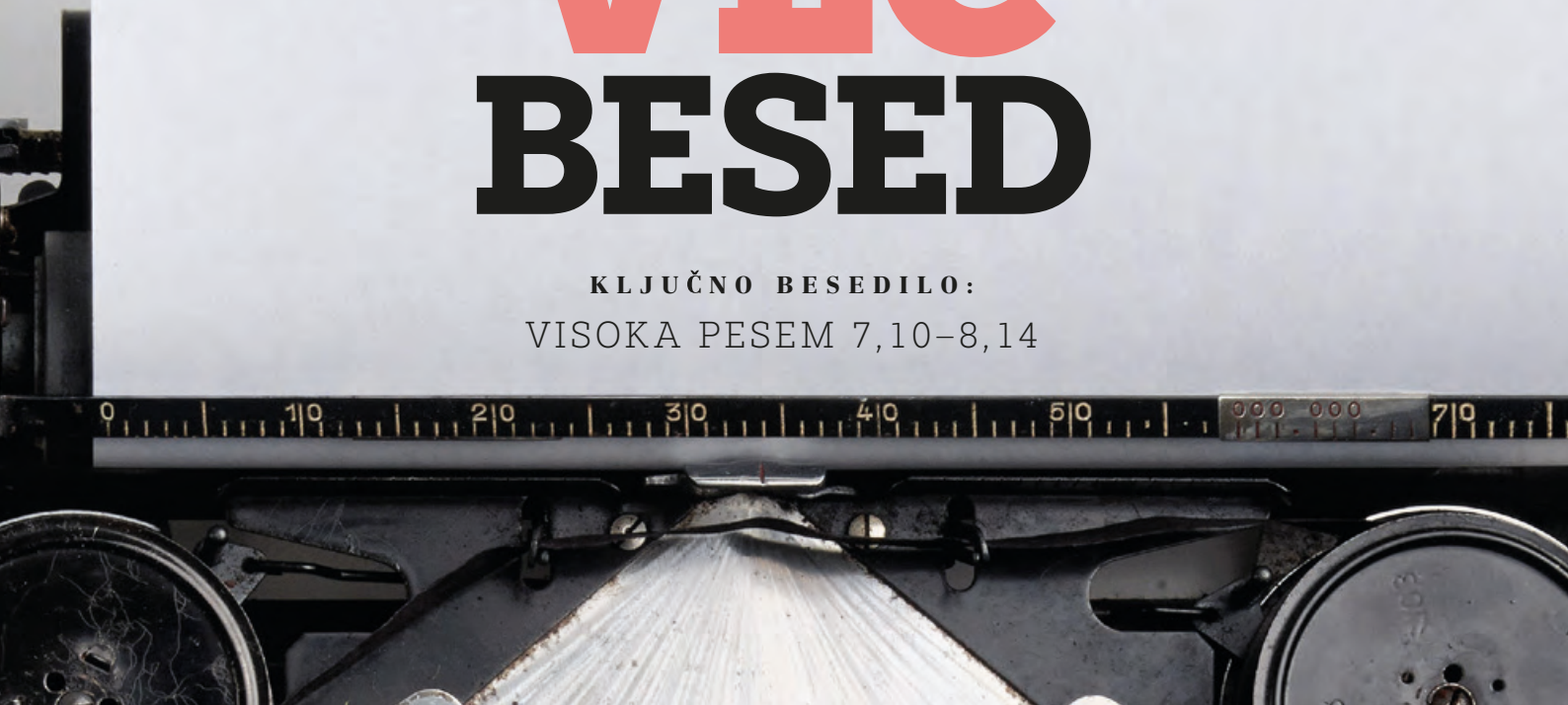

»NEKATERI LJUDJE TEŽKO IZRAZIJO SVOJA ČUSTVA; TO JE NAPAKA. SVOJI DRAGI RAD POVEM, KAJ MI JE NA NJEJ VŠEČ.« (SALOMON BEN-DAVID)

KAKO LEPA SI IN KAKO ZALA.

VISOKA PESEM 7,7

Tiskovna konferenca, ki je potekala v Davidovem hotelu v Jeruzalemu. Intervjuvanca sta bila Salomon in Šulámka, prejemnika nagrade »Najboljši par« v zadnjih 3000 letih.

VODITELJ: Dobro jutro! Hvala, da ste se nam pridružili – in ravno ob pravem času! Sedaj imamo priložnost nekaj minut preživeti s prejemnikoma nagrade »Najboljši par«. Pogovarjali se bomo z nikomer drugim kot s Salomonom in Šulámko. Dobrodošli na novinarski konferenci v Davidovem hotelu v Jeruzalemu! Za začetek nam povejta, kako se počutita ob tem dosežku.

SALOMON: Boš ti začela?

ŠULÁMKA: Seveda. Resnično sem presenečena! Bilo je toliko nominirancev in prepričana sem bila, da ta srečneža gotovo ne bova midva. Da, navdušena sem nad rezultatom, jasno!

SALOMON: Gledam svojo ženo in spomnil sem se pregovora »Ljubezniva žena prinaša čast« (Prg 11,16). Zasluga ni moja, ampak njena. Srečen sem, ker je srečna.

ŠULÁMKA: No, saj veste, da Salo rad zbira pregovore. Ko potujeva, si vedno zapisuje modre misli ljudi.

VODITELJ: Šulámka, pravkar ste omenili Salomonovo strast do pregovorov. Vaš mož je tudi zelo uspešen pisec. Kako je *Visoka pesem* vplivala na vajin odnos?

ŠULÁMKA: Mislim, da je šlo za skupno delo. Verjela sva, da je najina zgodba mikavna; bila je vredna, da se jo pove. Za pomoč sva prosila dvorne pisarje, a kaj naj rečem? Izgledalo je nepristno. Na koncu je Salo kljub natrpanemu urniku našel čas in jo zapisal. Nekajkrat sva jo skupaj prebrala. Povedano po resnici, v njej sva zares uživala.

VODITELJ: Zakaj? Kaj vaju je tako navdušilo?

SALOMON: Po eni strani je bil to projekt, ki sva ga naredila kot par, po drugi strani pa sva obujala spomine na najino zgodbo. Mislim, da bi se zakonci morali načrtno in redno spominjati svojih zgodb. Skupne izkušnje krepijo odnose. To je bilo za naju zares dobro. Prijetna izkušnja.

VODITELJ: No, ne bi rad vsega časa, ki ga imamo na voljo, porabil za ta intervju. Mnogo kolegov želi postaviti vprašanja. Beseda je vaša.

NOVINAR ŠT. 1: Karl Kamal iz medijske hiše *Der Spiegel.* Omenili ste pregovore in avtobiografsko knjigo, ki govori o vajinem odnosu. Kako bi ta odnos opisali s svojimi besedami? Kaj o njem govorijo drugi?

»NAGNJENI SMO K TEMU, DA POZABIMO ČAS, KO SMO BILI SREČNI.«

ŠULÁMKA: Občasno sem na družbenih omrežjih naletela na boleče komentarje na svoj račun. Saj veste, kako žaljive so lahko strani, kot sta *Žali-net* in *Peri-net*. Bilo je resnično boleče, ko so me zasramovali zaradi barve kože in družbenega položaja. Salo mi je bil takrat v veliko pomoč. O tem sva se veliko pogovarjala, dokler nisem spoznala, da so mi prav te stvari na sebi najbolj všeč. Spoštujem druge ljudi, vendar previdno izbiram, katerim komentarjem bom posvetila pozornost. Če bodo okrepili najin odnos, jih sprejmem, toda če bodo na naju vplivali negativno, se ne bom menila zanje.

SALOMON: Pozorno poslušam in upoštevam dober nasvet. Mama mi je na primer predala nekaj sporočil o tem, kaj žensko naredi resnično dragoceno. Njene modre misli sem vključil v zadnje poglavje knjige *Pregovorov*. Modre besede. Ko sem jih prebiral, so me spomnile na Šulámko. Koristi nama pogovor. Ena od skrivnosti uspešnega zakona je nemotena komunikacija.

NOVINAR ŠT. 2: Bella Donna za revijo *Grazia*. Kakšna je pravzaprav ta komunikacija? Povejte nam več o tem, kako poteka vajina komunikacija, kaj si povesta in kako? Drugo vprašanje … Salomon, omenili ste svojo mamo. Kakšen odnos imata s svojima družinama?

ŠULÁMKA: *La mamma* je *la mamma* [smeh]. Šalo na stran. Družina je podaljšan odnos para. V njej najdeva zaščito in vodstvo. Sprejmeva njihove predloge in kasneje jih prav tako kot zakon prilagodiva svoji resničnosti. Kakor pravi Salov pregovor: »Kdor ljubi vzgojo, ljubi spoznanje.«

SALOMON: Vrnimo se k najini komunikaciji. Kot prvo, pogovor naj bo pristen. Pri pristnem pogovoru ne gre le za govorjenje, ampak tudi za poslušanje.

ŠULÁMKA: Jaz sem boljša v govorjenju, on pa v poslušanju.

SALOMON: Pogovori bi morali biti tudi asertivni. O stvareh morate govoriti, ne pa jih držati zase. Vseeno pa jih morate povedati na pravi način. Asertivnost, veliko asertivnosti. Kadar žena pogovor začne z »moj brat« ali »Salomon ben David«, postanem zelo pozoren.

ŠULÁMKA: Običajno ga kličem Salo.

SALOMON: Poleg asertivnosti, naj pomislim … prijazne besede. Nekateri ljudje težko izrazijo svoja čustva. To je napaka. Svoji dragi rad povem, kaj mi je na njej všeč.

ŠULÁMKA: In jaz to zelo rada slišim. Salo je omenil, kako pomembno se je pogovarjati o skupnih izkušnjah. To je zagotovo zelo pomembno. Toda šla bi še dlje od tega. Še posebej bi se morali osredotočiti na vesele trenutke. Nagnjeni smo k temu, da pozabimo čas, ko smo bili srečni. Obujanje srečnih trenutkov bo v vsako situacijo prineslo veliko dobrega.

NOVINAR ŠT. 3: Mee Two za *Cosmopolitan*. Ali je zdaj ta trenutek sreče? Še eno vprašanje. Ali se vam ne zdi, da so pohvale, ki jih namenjate svoji ženi v *Visoki pesmi* primer seksistične mikroagresije?

SALOMON: Srečen trenutek je trajal vse do zdaj [na pol v smehu]. Oprostite za ironijo. Mislim, da tega ne bi smeli imenovati tako, saj je ne obravnavam kot predmet. Tega, kar govorim njej, ne govorim drugim ženskam. Zame je posebna. Ko omenjam »golobico«, »črede ovc«, »Davidov stolp« ali »granatna jabolka«, gledam onkraj njene kože. Vidim osebo, v katero sem zaljubljen. Prav tako pomnite, da ima *Visoka pesem* poleg 4. tudi 5. poglavje, v katerem ne manjka njenih odzivov.

NOVINAR ŠT. 4: Dis Sonance za revijo *Marie Claire* in *Femme Actuelle*. To so zelo lepe besede, ki jih izrečemo na začetku razmerja, toda kako ste strast tako dolgo ohranili živo? Ali se ne obrabijo tudi besede?

ŠULÁMKA: Oprostite, na kaj mislite, ko omenjate strast?

NOVINAR ŠT. 4: Strast je norost, nekaj neobvladljivega.

ŠULÁMKA: Oh, ta strast. Dokler ste živi, vedno obstajajo majhne norosti, ki jih lahko počnete kot par. Na primer pred kratkim sva se šla potapljat v Akabo. Bilo je čudovito. Dan sva zaključila z romantično večerjo. Je bil to strastni dogodek?

SALOMON: Zagotovo je bil.

ŠULÁMKA: Če on tako pravi … Da, bil je strastni dogodek – trenutek zrele strasti.

NOVINAR ŠT. 4: Ampak to ni strast. To je preprosto ljubezen.

ŠULÁMKA: Potem imam raje ljubezen z zdravo mero avanture.

SALOMON: Zdaj pa glede obrabljenih besed. Če se obrabijo, jim daste nov pomen ali ustvarite nove. Pred kratkim sem raziskoval uporabo nekaterih lastnih imen [pogleda Šulámko]. Če menim, da je kaj zelo lepo, ljubko ali prijetno, rečem: »Kakšna šulámskost!« [vzdih]

NOVINAR ŠT. 5: Sing Spiel za revijo *Scherza*. Vajin odnos je podoben Mozartovi predstavi *Bastien in Bastiena*. Ali se strinjata?

»GLEDAM ONKRAJ NJENE KOŽE. VIDIM OSEBO, V KATERO SEM ZALJUBLJEN.«

SALOMON: Ali je to opera, ki jo je napisal, ko je bil star 12 let? Tista o ljubezni med pastirjema? Mislim, da bo na to vprašanje odgovorila moja žena, je namreč prava melomanka.[1] Prosim, tega ne povejte mojemu očetu – slabo prenaša moj odnos do glasbe.

ŠULÁMKA: Hvala za to vprašanje. Opera res govori o ljubezni med pastirico in pastirjem, toda to je tudi vse. Vsebuje prevaro in laž. Na tem ni mogoče zgraditi uspešnega in ljubečega odnosa.

NOVINAR ŠT. 6: Ani Mé za *Coro Coro Comic*. Pozdravljam vaju in vajini družini. Če bi se primerjala z junaki iz stripa, katerega bi izbrala?

ŠULÁMKA: Ustvarila bi svojega junaka. Živim v resničnem svetu. To pravim spoštljivo. Virtualno življenje ni po mojem okusu.

SALOMON: Strinjam se s tem, kar je povedala. Kakšna *šulámskost*!

NOVINAR ŠT. 7: Ess Ential za revijo *Vanitha*. Kaj je najbolj nadnaravna stvar, ki sta jo povedala drug drugemu?

ŠULÁMKA: Na to vprašanje imam jasen odgovor; gre za besede, ki jih je Salo napisal proti koncu *Visoke pesmi*: »Deni me kot pečat na svoje srce, kot pečat na svoj laket! Zakaj močna kakor smrt je ljubezen, silna kakor podzemlje ljubezenska strast! Njene strele so ognjene strele, Gospodov plamen. Velike vode ne morejo pogasiti ljubezni in reke je ne morejo preplaviti.« Te besede me ganejo celo zdaj, saj se *plamen nanaša na Boga.*

SALOMON: Prav v tem je skrivnost: da v svoj odnos povabita Boga. Če se zanašata nanj, ni težave, ki je ne bi mogla premagati.

VODITELJ: Pravkar sem po WhatsAppu dobil sporočilo od Pasta Afarija iz *Dobre košer hrane (Good Kosher Food)*: »Čas za kosilo!« [krohot] Pozno je že in temu paru moramo pustiti živeti. Najlepša hvala za vaša vprašanja. Salomon, Šulámka, hvala za vajine odgovore.

Zapisal: Quae Scribo

ČE SE ZANAŠATA NANJ, NI TEŽAVE, KI JE NE BI MOGLA PREMAGATI.«

MOLITEV DNEVA

Dragi Bog, priznam, da imajo besede moč dati življenje. Dotakni se mojega srca, da bi bile besede, ki prihajajo iz mojih ust, prijazne, ljubeče, tople, konstruktivne, iskrene in čiste.

VPRAŠANJA

1. **Kaj ti je med današnjim branjem še posebej padlo v oči? Zakaj?**

2. **Kaj so po Víctorjevem mnenju nujne sestavine dobre komunikacije? Ali bi dodal še katero?**

3. **Kaj je skrivnost uspešnega zakona? (Upoštevaj tudi pretekla poglavja. Česa si se naučil do sedaj?)**

4. **Kateri nasvet v današnjem branju se ti je zdel najboljši?**

5. **»Spoštujem druge ljudi, vendar previdno izbiram, katerim komentarjem bom posvetila pozornost. Če bodo okrepili najin odnos, jih sprejmem, toda če bodo na naju vplivali negativno, se ne bom menila zanje.« Koga bi v resnici morali poslušati in koga ne?**

ZA POGLOBLJENO PROUČEVANJE

› **Preberi** Vp 4,1–7.10–11; 5,10–16; 6,4–12; 7,1–9. Podčrtaj ali označi, kar ti pade v oči. Kakšne besede uporabljata Salomon in Šulámka? S katerim namenom? Ali pri »komplimentih«, ki jih namenjata drug drugemu, opaziš napredovanje?

› **Razišči** Vp 8,5–7. Uporabi svetopisemske komentarje in o teh vrsticah povprašaj pastorja ali mentorja.
- Vp 8,5–7 je po besedah Francisa Landyja v tematskem središču *Visoke pesmi*.
- Fascinantno je, da je na samem vrhuncu zgodbe hebrejska beseda ***šalhebetyâ,*** katere dobesedni pomen je »Gospodov plamen«.[2] Z drugimi besedami, v besedilu je Božje ime jasno zapisano in uporabljeno za opis ljubezni (ljubezen je Gospodov plamen).
- Celotna *Visoka pesem* steka v Vp 8,6. Po besedah svetopisemskega razlagalca Andréja LaCocqueja je »celotna *Visoka pesem* zajeta v tej besedni zvezi [Gospodov plamen]«.

› **Razmisli:** »Romantični vrhunec Pesmi se zgodi proti koncu knjige, tik pred epilogom. To je zanimiv podatek, kajti po tem, ko je par v zakonski zvezi izkusil negotovost, preizkušnje in odpuščanje, je zmožen iti še globlje v romantične užitke zakona. /…/ *Visoka pesem* /…/ nam želi sporočiti, da je romantiko najbolje gojiti skozi vseživljenjsko predanost.«[3]

› **Razmisli:** »Če je človeška ljubezen Božji plamen, potem **v najboljšem primeru usmerja na Gospoda ljubezni in ne nase,** kakor je opisano v *Visoki pesmi*.«[4]

› Ponovno **preberi** Vp 8,6. V mislih imej, da hebrejski izvirnik govori o »Gospodovem plamenu«. Katere so posledice dejstva, da je ljubezen opisana kot Gospodov plamen?

› **Moli** za kakovost svoje ljubezni do Boga in bližnjih.

OSEBNI IZZIV

Napiši zahvalo od 5 do 10 ljudem (prijatelju, družinskemu članu, sodelavcu, življenjskemu sopotniku …).

Ne ostani samo pri tem. Razmisli o besedah, ki jih uporabljaš v pogovoru z drugimi. Ali obstaja kaj, kar bi lahko spremenil? Prosi Svetega Duha, naj ti pokaže, kar moraš spremeniti, in si naredi načrt, kako boš to uresničil.

Za konec preberi Vp 8,6; Prg 15,1 in Flp 4,8. Vrstico zapiši, nariši, izdelaj napis, napiši pesem ali jo preprosto podčrtaj v svojem *Svetem pismu*. Nato lahko to fotografiraš in sliko objaviš na družbenih omrežjih.

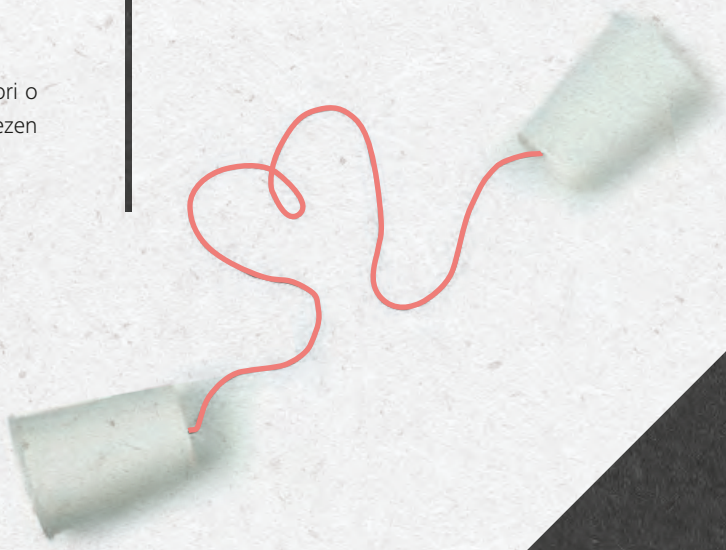

DEJAVNOSTI

PRVA DEJAVNOST: ZDRAVO PONAŠANJE

Pripomočki: telefon, družbena omrežja (Instagram, Facebook, Twitter itd.) in Wi-Fi.

Opis dejavnosti

Pomisli na posebno osebo, pa naj bo tvoj življenjski sopotnik ali zelo dober prijatelj. Najdi 4 fotografije izjemno lepih trenutkov, ki sta jih preživela/-i skupaj, prijetnih spominov, ki te vežejo na to osebo, in jih skupaj s pozitivnim sporočilom deli na Instagramu ali drugem družbenem omrežju. Osredotočiš se lahko na pozitivne lastnosti te osebe, na besede hvaležnosti itd.

Uporaba

Na podlagi zgodbe na začetku tega poglavja smo lahko videli, da je izredno pomembno povedati lepe stvari, ki jih opazimo v odnosu, pa naj gre za prijateljski ali ljubezenski odnos. Pogosto predpostavimo, da druga oseba ve, kaj si mislimo o njej, saj nam je navsezadnje najbolj pri srcu! Toda občasno je treba to tudi ubesediti. Eden od petih jezikov ljubezni[5] so besede potrditve. Takrat druga oseba sliši in sprejme naše pohvale na način, ki ji pomaga spoznati, kako zelo jo imamo radi. *Sveto pismo* je polno izjemnih dogodkov, v katerih so besede imele moč spremeniti življenje ljudi. Osredotoči se na močne točke vajinega odnosa; posledično se boš približal idealu »popolnega para«, ki si ga je Bog zamislil zate.

DRUGA DEJAVNOST: NAJBOLJŠI PAR

Pripomočki: pisalo in en list papirja na osebo.

Opis dejavnosti

Razmisli o lastnostih oziroma značilnostih, ki bi morale obstajati v tvojem ljubezenskem ali prijateljskem odnosu. Naredi seznam.

Katere lastnosti v vajinem odnosu že obstajajo in na katerih morata kot par še delati? Kako jih lahko razvijeta?

Uporaba

Ne glede na to, ali gre za prijateljski ali ljubezenski odnos, mora biti par ekipa, v kateri oba bodisi zmagata bodisi izgubita. Če par nase gleda kot na ekipo, si bo vedno prizadeval za to, kar je dobro za oba. Vedno se bo prepričal, da je obema dobro. V današnjem besedilu je veliko nasvetov za »popoln par«, ki lahko koristijo tvojim odnosom. Tudi v *Svetem pismu* je veliko poučnih primerov. Ko *Sveto pismo* »prenesemo« v svoj jezik, se lahko iz teh primerov zares veliko naučimo. Na par poskušaj gledati kot na ekipo dveh oseb, ki skupaj delujeta za dosego istega cilja. Kadar mislimo le na svoje dobro počutje, lahko prizadenemo ekipo. Razmisli o lastnostih, ki si jih zapisal, in najdi način, kako jih lahko razvijeta. To vama bo zagotovo pomagalo biti »najboljši par«.

8
NAJBOLJŠE
OD
NAJBOLJŠEGA
KLJUČNO BESEDILO:
VISOKA PESEM 1,1
IN RAZODETJE 19,1–8.

VESELIMO SE IN RADUJMO TER MU IZKAŽIMO ČAST, ZAKAJ PRIŠLA JE JAGNJETOVA SVATBA IN NJEGOVA NEVESTA SE JE PRIPRAVILA.

RAZODETJE 19,7

Rabi Akiba je dejal: »Na vsem svetu ni nič enakega dnevu, v katerem je bila Izraelu dana *Visoka pesem*. Kljub temu da so vsi spisi sveti, je *Visoka pesem* najsvetejša« (Mishna, *Yadayim* III, 5). Rabi Eleazar ben Azariah je dodal: » Vsi Spisi so sveti, toda *Visoka pesem* je najsvetejša. Vse to je namreč Čudo nebes in sprejemanje Njegovega jarma.«[1]

Oba sta verovala, da je v tej romantični zgodbi nekaj večjega. Primerjala sta jo z Božjim odnosom do njegovega ljudstva. In imela sta prav. Ellen G. White o tem piše tako:

> Tako v Stari kot v Novi zavezi zakonska zveza prikazuje nežno in sveto zvezo med Kristusom in njegovim ljudstvom – odkupljenimi, ki jih je kupil za ceno Golgote. »Ne boj se,« pravi, »tvoj mož je tvoj Stvarnik, njegovo ime je Gospod nad vojskami. Tvoj odkupitelj je Sveti Izraelov. /…/ Vrnite se, odpadli sinovi, govori Gospod. Kajti jaz sem vaš gospodar« (Iz 54,4–5; Jer 3,14). V *Visoki pesmi* slišimo nevestin glas, ki pravi: »Moj ljubi je moj in jaz sem njegova.« Ta, ki je z njo, »med deset tisoči opazen«, govori svoji izbranki: »Vsa lepa si, moja draga, in madeža ni na tebi« (Vp 2,16; 5,10; 4,7).
> (Ellen G. White, *Letters to Young Lovers*, str. 16)

Zaupnost in sodelovanje para sta zelo podobna Božjemu odnosu z njegovim ljudstvom. Če si pobliže ogledaš *Visoko pesem*, boš ugotovil, da si z Gospodom delimo veliko skupnega:

- **Ime in identiteta.** On je Kristus, mi smo kristjani.
- **Éden.** Jezusa so prijeli v vrtu Getsemani ob vznožju Oljske gore, da bi mi lahko uživali sad drevesa življenja.
- **Enake okoliščine.** Z Jezusom v svojem življenju naše ozadje in položaj nista pomembna. Namesto tega imamo možnost ljubiti in biti ljubljeni.
- **Enake možnosti.** Kristus v nas vidi najboljše in presega površinske značilnosti. Vsi smo dragoceni in se tako tudi počutimo. Ta občutek nam omogoča videti vrednost drugih ljudi.

NA TEJ POTI K EDENSKI ČISTOSTI JE BOLJE POTOVATI V PARU – V PARU Z LJUBLJENO OSEBO IN V PARU Z BOGOM.“

› **Notranja lepota.** Zahvaljujoč Jezusu uživamo smeh, prijaznost, humor, hvaležnost, radodarnost, služenje, pristnost, usklajenost in perspektivo. Celo najboljši Van Gogh ni imel toliko barv in tekstur.
› **Predanost.** V najboljšem možnem smislu in v vseh dimenzijah prijaznosti se z Jezusom na svoji strani učimo dajati sebe.
› **Čistost.** Z Jezusom v srcu stvari postanejo bolj *naše*; postanejo jasnejše, čistejše, svetlejše in elegantnejše.
› **Veselje.** Premagamo strah pred predanostjo in se veselimo svoje odgovornosti. Kakor da to ni dovolj, na koncu ugotovimo, da v tem uživamo.
› **Skupni projekt.** Z Jezusom začasno postane večno. Naše obzorje se razširi dlje, kot smo kdaj pričakovali. Ko najmanj pričakujemo, se zazremo vase in ugotovimo, da smo potrpežljivi, prijazni, iskreni, razumevajoči, zaupljivi, trdoživi in celo nesmrtni (to zadnje se bo zgodilo na začetku novega začetka).
› **Pogovor.** Jezus se rad pogovarja z nami, ko mu odpremo vrata in ga povabimo na večerjo. Ti pogovori nas učijo o pomenu zdrave Besede in zdravilnih besed.

Videti je, da je ljubezen med kraljem Salomonom in Šulámko veliko kompleksnejša. *Visoka pesem* je prisotna v mnogih drugih ljubezenskih zgodbah.

OD EDENA DO NOVE ZEMLJE, POSTANEK V *VISOKI PESMI*

› V 1 Mz 2 se Bog sprehaja z Adamom in Evo. Bog je dostopen Bog, ki se rad pogovarja na štiri oči. V Vp 5,2 ljubimec potrka na vrata svoje drage, hrepeneč po tem, da bi bila skupaj – nov primer želje, da bi ostala blizu. V Raz 3,20 Jezus trka na vrata tistih, ki jih ljubi, v želji, da bi večerjal z njimi – še en primer njegove želje, da se nam približa.

› V 1 Mz 2 Adam in Eva uživata v raju. Narava jima s svojimi mnogimi podrobnostmi govori o ljubečem Bogu, ki je okrasil vse do zadnje potankosti. V Visoki pesmi se neprestano omenjajo polje in živali. To je vrnitev v Eden. V Raz 21 je novi Jeruzalem mesto vrtov, prostor neprimerljive lepote, kjer Bog prebiva s svojim dragim ljudstvom.

› V 1 Mz 2 Bog poroči Adama in Evo. Zakon je za ljudi naraven in željen odnos. Odnos dvojnosti in dopolnjevanja. V Visoki pesmi je poročni obred postavljen v središče knjige (Vp 3,6–5,1). Vse je polno barv in lepote, ki spremljajo najveličastnejši dogodek para, ki se je odločil preseči vsako družbeno in čustveno oviro. Raz 19,1–8 govori o Jagnjetovi poroki; veseli se vse vesolje.

To je le nekaj primerov, ki kažejo na resničnost. Na tej poti k edenski čistosti je bolje potovati v paru – v paru z ljubljeno osebo in v paru z Bogom.

VSI SMO SKLADATELJI, VSI SMO PEVCI

Razodetje nam govori o prihodnjem praznovanju. Ne o katerem koli praznovanju, ampak o PRAZNOVANJU. To bo čas ponovnih srečanj, objemov, gostij in glasbe. *Razodetje* nas spominja, da najboljša opera še pride. Sam jo imenujem *Pesem pesmi nad pesmimi*, uradno pa je znana kot *Pesem Jagnjeta* ali *Pesem odkupljenih.*

O njeni glasbeni zvrsti in inštrumentih, ki bodo uporabljeni, ne vemo veliko, toda zahvaljujoč apostolu Janezu poznamo del besedila. (POZOR! SLEDI RAZKRITJE VSEBINE.)

Prvi del se glasi tako:

> In peli so novo pesem: »Vredno si, da vzameš knjigo in odtrgaš njene pečate, ker si bilo zaklano in si s svojo krvjo odkupilo Bogu ljudi iz vsakega rodu, jezika, ljudstva in naroda ter si jih napravilo našemu Bogu za kraljestvo in duhovnike in kraljevali bodo na Zemlji.« (Raz 5,9–10)

Sporočilo priznanja. Jezus nas tako zelo ljubi, da je za nas dal samega sebe. Zaradi tega bomo brez težav lahko zapeli toliko visokih C-jev, kot bo treba, da sliši vse vesolje.

Čeprav ne poznamo besedila te pesmi, lahko razberemo, kakšna bi morala biti naša naravnanost med petjem; na neki način namreč to opero skladamo s svojim življenjem:

> Z neba sem zaslišal glas kakor glas mnogih vodá in kakor glas silovitega groma. Glas, ki sem ga slišal, je bil kakor glas harfistov, ki brenkajo na svoje harfe. Pred prestolom, pred štirimi živimi bitji in pred starešinami so peli kakor novo pesem. Te pesmi pa se ni mogel naučiti nihče, razen tistih sto štiriinštiridesetih tisočev, ki so bili odkupljeni z Zemlje. To so tisti, ki se niso omadeževali z ženskami: so namreč deviški. To so tisti, ki spremljajo Jagnje, kamor koli gre. Ti so bili odkupljeni izmed ljudi kot prvenci za Boga in za Jagnje. Na njihovih ustih ni bilo najti laži: neomadeževani so. (Raz 14,2–5)

Razberemo lahko štiri vrste naravnanosti: **čistost** – odrekanje vsemu, kar je nejasno in mračno; **slediti Jezusu,** ki je naš zgled, in živeti v skladu z njegovim sporočilom; **avtentičnost,** ki ne pozna neskladnosti, temveč samo resnico; **izročitev** – ne moremo

„RAZODETJE NAS SPOMINJA, DA NAJBOLJŠA OPERA ŠE PRIDE.“

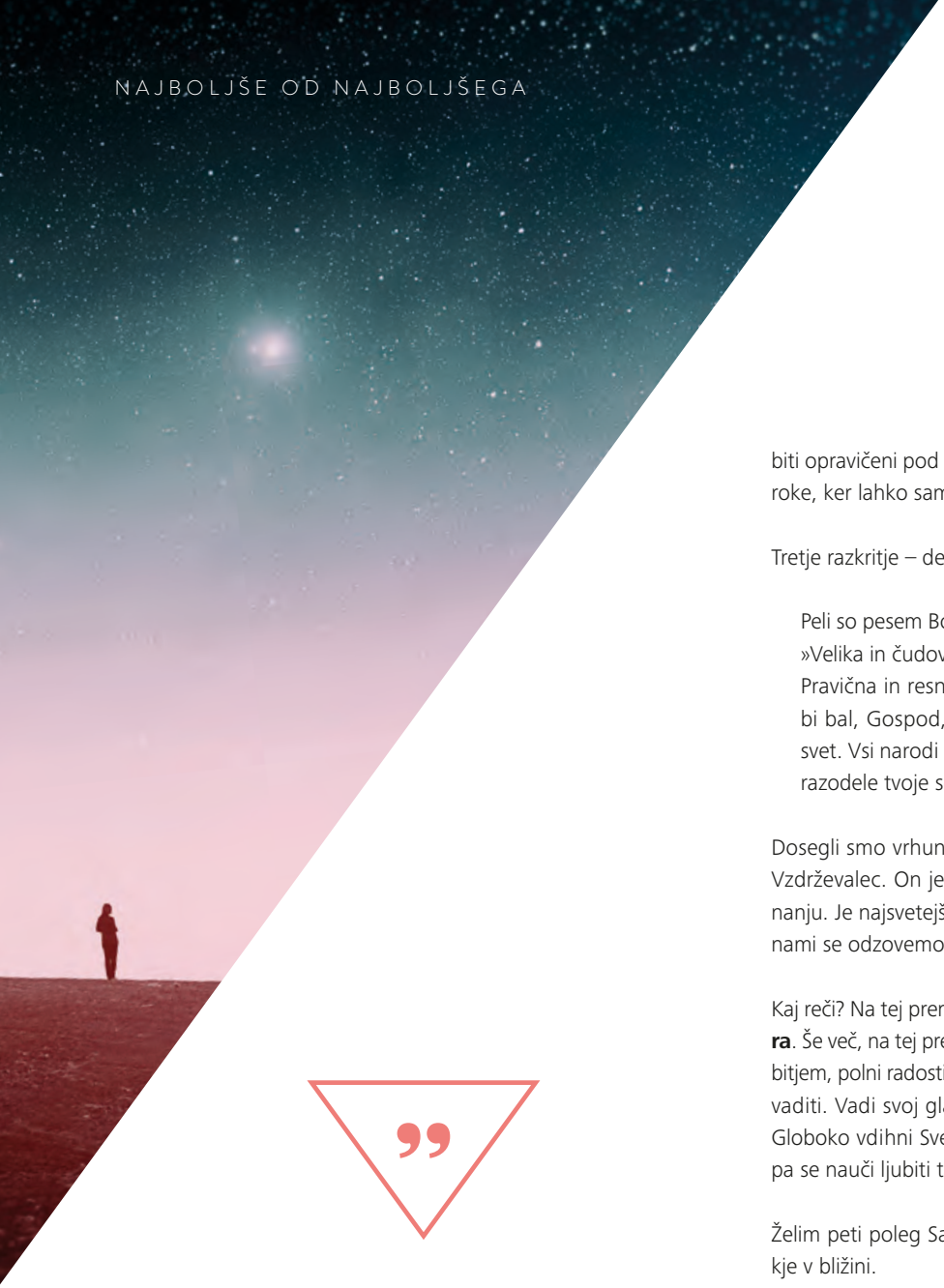

biti opravičeni pod lastnimi pogoji, izročiti se moramo v Jezusove roke, ker lahko samo on očisti naše grehe.

Tretje razkritje – del partiture[2] *Jagnjetove arije*:

> Peli so pesem Božjega služabnika Mojzesa in pesem Jagnjeta: »Velika in čudovita so tvoja dela, Gospod, Bog, vladar vsega. Pravična in resnična so tvoja pota, kralj narodov! Kdo se ne bi bal, Gospod, in ne slavil tvojega imena? Zakaj ti edini si svet. Vsi narodi bodo prišli in se poklonili pred tabo, ker so se razodele tvoje sodbe.« (Razodetje 15,3–4)

Dosegli smo vrhunec. Vsakdo je spoznal, da je Bog Stvarnik in Vzdrževalec. On je Bog, ki nam pomaga rasti v značaju in ravnanju. Je najsvetejši Bog. Na njegove zveste obljube in zavezo z nami se odzovemo s čaščenjem.

Kaj reči? Na tej premieri ne smemo manjkati; to bo **Magna opera**. Še več, na tej premieri moramo sodelovati in peti z vsem svojim bitjem, polni radosti in ljubezni. Spodbujam te, da že danes začneš vaditi. Vadi svoj glas, da bodo tvoje besede prinašale življenje. Globoko vdihni Svetega Duha, ki izboljšuje vse stvari. Predvsem pa se nauči ljubiti tako, kot Bog pričakuje od tebe.

Želim peti poleg Salomona in Šulámke. Upam, da te bom videl kje v bližini.

„DOSEGLI SMO VRHUNEC. VSAKDO JE SPOZNAL, DA JE BOG STVARNIK IN VZDRŽEVALEC.“

MOLITEV DNEVA

Dragi Bog, želim se naučiti ljubiti tako, kot ti pričakuješ od mene. Pomagaj mi biti čist in avtentičen. Želim slediti Jezusu in se mu predati z ljubeznijo. Hvala za upanje na prihodnost, ki si nam ga dal. Pomagaj mi vsak dan živeti v skladu z načeli tvojega večnega kraljestva.

VPRAŠANJA

1. **Kaj ti je med današnjim branjem še posebej padlo v oči? Zakaj?**

2. **»Nauči se ljubiti tako, kot Bog pričakuje od tebe.« Kako si to razlagaš?**

3. **Zakaj je zakonski odnos primerjan z odnosom med Bogom in njegovim ljudstvom?**

4. **Preberi Ef 5,21–32. Ponovno si oglej, kako apostol Pavel citira 1 Mz 2,24. Nato se osredotoči na zadnjo vrstico (Ef 5,32). V skupini se pogovorite o tem, kako v luči tega besedila zakonska zveza ponazarja Jezusov odnos s cerkvijo. Kakšno mnenje si si na podlagi tega besedila ustvaril o zakonski zvezi in drugih romantičnih odnosih?**

5. **Kateri nauki iz *Visoke pesmi* so se ti zdeli najpomembnejši? Katera vprašanja ostajajo odprta? V skupini se pogovorite o tem.**

MOJE MISLI

Kaj je v tej knjigi najbolj vplivalo nate? Kako boš to praktično uporabil v svojem življenju?

ZA POGLOBLJENO PROUČEVANJE

› Znova si **oglej** Víctorjev seznam stvari, ki si jih delimo z Jezusom (z ozirom na to, kar piše v *Visoki pesmi*).
  – V zvezek ali v datoteko na računalniku nariši tabelo s tremi stolpci, podobno tej spodaj. Razmisli o tem, kako lahko vsako od teh značilnosti uporabiš v svojem odnosu z Jezusom in (bodočim) partnerjem/zakoncem. V zadnjem stolpcu lahko namesto partnerja zapišeš ime prijatelja ali družinskega člana.

› **Razišči** štiri besede, ki se uporabljajo za ljubezen v grškem izvirniku *Svetega pisma*. Kaj pomeni vsaka od njih? Za pomoč prosi pastorja ali mentorja.
  – Ali si vedel, da grški prevod Svetega pisma (Septuaginta) za ljubezen v Visoki pesmi uporablja grško besedo agape? Ta beseda v Novi zavezi opisuje nesebično Božjo ljubezen. Kaj si na podlagi tega spoznanja misliš o ljubezni, o kateri smo proučevali v Visoki pesmi? Kakšen ideal nam postavlja?

› **Razmisli** o vrhuncu pesmi (Vp 8,6): »Če je plamen ljubezni – goreče ljubezni – kakršen je plamen med moškim in žensko, zares Božji, potem je tovrstna človeška ljubezen izrecno opisana kot takšna, ki ima svoj izvor v Bogu, 'iskra svetega Plamena'. Zaradi tega je **sveta**. Takšen sklep ima močan pomen za naše branje *Visoke pesmi* ter za **kakovost in motivacijo človeške seksualne ljubezni.** Vp 8,6 neposredno sporoča to, kar lahko razberemo iz ženskine [Šulamkine] močne želje, ki jo izrazi svojim spremljevalkam, **naj ne budijo ljubezni, dokler se veseli** (Vp 2,7; 3,5; 8,4). /…/ **Ljubezenski odnos ni le lep, zdrav in dober, ampak svet.«**[3]

› **Preberi** 1 Mz 1–3 in Raz 21,1–7. Od kod prihajamo? Kaj nas čaka v prihodnosti? Kaj je v teh vrsticah naredilo največji vtis nate? Kako bi morala preteklost (začetek, izvor) in prihodnost zgodbe o človeštvu vplivati na našo sedanjost?

› **Razišči** še druge svetopisemske odlomke, ki o Bogu govorijo kot o ljubimcu ali možu. Začneš lahko z Iz 62,5; Ezk 16,8 in knjigo preroka Ozeja. Ali si našel še katere druge vrstice?

› **Moli** za korake, ki jih boš naredil po proučevanju *Visoke pesmi.* Prosi Boga za pomoč pri izbiri izziva, ki ti bo pomagal zrasti in sprejeti dobre odločitve za tvoje odnose, še posebej za romantični odnos (sedaj ali v prihodnosti).

	Kako lahko to uporabim v svojem življenju …	
ZNAČILNOSTI	**… z Jezusom.**	**… s svojim (bodočim) partnerjem/ zakoncem.**
ime in identiteta		
Éden (raj)		
enake okoliščine		
enake možnosti		
notranja lepota		
predanost		
čistost		
veselje		
skupni projekt		
pogovor		

OSEBNI IZZIV

Prišli smo do konca našega proučevanja *Visoke pesmi.* Ljubezen, odnosi in zakonska zveza so teme, ki so aktualne še danes. Vsi hrepenimo po izpolnjenih odnosih. Želimo ljubiti in biti ljubljeni ter izkusiti resnično ljubezen. Ne zaključi s tem proučevanjem, ne da bi ga tudi uporabil in osmislil.

K ljubezni, odnosom in celo k poroki pristopi načrtno. Izbira zakonca je ena najpomembnejših odločitev, ki jo boš kdaj koli sprejel. Zagotovo si zaslužijo, da jih raziščeš, se o njih učiš od drugih in kot Jezusov sledilec razumeš Božji namen za ljubezen in zakonsko zvezo. Navsezadnje »ljudje, ki se dobro poročijo, niso srečneži. Na svoji življenjski poti so premišljeni.«[4]

Spodaj je naštetih nekaj možnosti, med katerimi lahko izbereš svoj zaključni izziv.

1. Znova preleti poglavja te knjige. Svoje misli zapiši na str. 72. Kaj je najbolj vplivalo nate? Kateri bo **tvoj** naslednji korak? Zastavi si naslednja vprašanja:[5]

   a. Kako je Sveti Duh med proučevanjem *Visoke pesmi* obogatil tvoje razumevanje evangelija?
   b. H katerim značajskim spremembam te je spodbudilo proučevanje *Visoke pesmi*?
   c. Kako si med proučevanjem *Visoke pesmi* zrasel v razumevanju Božje ljubezni?

2. Ali ti je zmanjkalo časa za dokončanje katerega od osebnih izzivov ali nalog 'Za poglobljeno proučevanje'? Zdaj je pravi čas, da jih dokončaš. Osebni izziv lahko spremeniš v tedenski, mesečni ali letni cilj.

3. Visoko pesem smo proučevali v osmih poglavjih. Morda se ti to zdi premalo in imaš še kakšno vprašanje. Morda boš želel besedilo prebrati še enkrat. Za globlje proučevanje uporabi svetopisemski vodič, kot je na primer *Knowing the Bible: Song of Solomon, A-12-Week Study* Jayja Harveyja. Če želiš, lahko za priporočilo podobnega vira prosiš pastorja, prijatelja ali mentorja. Vodič za proučevanje je orodje, ki ti bo pomagalo pri boljšem razumevanju besedila.

4. Pogovori se s pastorjem ali mentorjem in to snov uporabi kot iztočnico za skupinsko proučevanje *Svetega pisma*, pogovore, srečanja, na katerih boste naslovili določena vprašanja itd. – vse z namenom, da bi prišli do novih spoznanj o Bogu, ljubezni, odnosih, spolnosti, zmenkih in samskosti. Svojih vprašanj in misli ne drži v sebi. Pogovor z drugimi prinaša priložnost za rast. Morda si želiš nasloviti teme, ki jih v tej knjigi nismo obravnavali, a te zanimajo, na primer ločitev, pornografija, masturbacija, družbeni spol … Zmeraj imej v mislih, da je Bog ljubezen; ta ljubezen mora spodbujati vse naše načrte, besede in dejanja.

5. **Uči se iz modrosti drugih.**

   a. O ljubezni in odnosih je bilo napisanih veliko knjig, ki so ti lahko v pomoč pri tvojih odnosih. Zdaj je pravi čas, da se lotiš branja knjige o ljubezni, spolnosti ali odnosih. Preberi jo sam, s prijatelji, s fantom/punco ali zakoncem. Bodi aktiven bralec; označi si to, kar ti pade v oči in si zapisuj komentarje ali predloge.

      Tukaj je nekaj predlogov:

      - Gary Chapman: *5 jezikov ljubezni: Skrivnost trajne ljubezni.*
      - Dr. Emerson Eggerichs: *Ljubezen in spoštovanje: Ljubezen, ki si jo ona najbolj želi : spoštovanje, ki ga on obupno potrebuje.*
      - George E. Vandeman: *Sreča med štirimi stenami.*
      - Floyd in Ellen Bresee: *Srečni domovi.*
      - Morris L. Venden: *Kako je Jezus ravnal z ljudmi.*
      - Dr. Carl Mitchell: *Zdravi odnosi in trdna družina.*

Pri vsem, kar gledaš ali bereš, uporabi Pavlovo načelo: »Vse preizkušajte in kar je dobro, obdržite« (1 Tes 5,21). Prosi za vodstvo Svetega Duha in sam razmisli o tej pomembni temi.

b. Poleg knjig o teh temah lahko prisluhneš tudi oddajam, pridigam itd.

Tukaj je nekaj predlogov:

- Love & Marriage Series, Storyline Church (Nelita Crawford and Ty Gibson): http://bit.ly/loveandmarriageStoryline.
- Why Jesus Can't Be Your Boyfriend (Darlye Innocent, Adventist Christian Fellowship): http://bit.ly/whyjesusnoboyfriend.
- Za pare: https://family.adventist.org/people/couples/.

6. Razmisli o naslednjih vprašanjih, ki ti morda predstavljajo izziv: Ali se ti **predanost** zdi problematična? Zakaj? Ali se v resnici bojiš, da bi se stvari slabo končale (npr. ločitev)? Ali iščeš lažno varnost v »nezavezujočem odnosu«, ker se večina ljudi tako ali tako razveže? Morda statistike, ki si jih slišal, ne nujno odražajo resničnosti ljudi, ki upoštevajo Božje nasvete.

a. Preberi ta članek o ločitvah med kristjani, da dobiš bežen vpogled v resnično stanje: http://bit.ly/Christiandivorce. Ali ti ta raziskava vliva upanje?

b. Ali si vedel?

- »S povečanjem števila spolnih partnerjev se je v vseh rasnih/etničnih skupinah povečala tudi prisotnost žalosti, samomorilnih misli in načrtov ter poskusov samomora.« (»The Relationship between Multiple Sexual Partners and Mental Health in Adolescent Females«, pridobljeno s spletne strani http://bit.ly/EffectsMultipleSex.)
- »Za prejšnje leto je izračunano, da je število spolnih partnerjev, ki povečujejo raven sreče, 1.« (Money, Sex and Happiness: An Empirical Study, pridobljeno s spletne strani http://bit.ly/Sexandhappiness.)

c. Zdaj pa si oglej svoje odnose. Kako si lahko še bolj predan v svojih odnosih (prijateljskih/ljubezenskih)? Katere praktične korake moraš narediti? Prepričaj se, da boš prvi korak naredil že v naslednjih 72 urah.

7. Katera (težka) vprašanja o ljubezni moraš nasloviti? Naredi to sedaj.

DEJAVNOSTI

PRVA DEJAVNOST: OBNOVA RAJA, NEGOVANJE ODNOSA

Pripomočki: ploščato kamenje bele ali svetle barve, prozorna posoda, zemlja za rastline, semena rož ali dišavnic, 2 dekorativni škatli iz kartona ali lesa (na primer skrinjica), permanentni označevalec.

Opis dejavnosti
Aktivnost lahko izvedemo sami, v paru ali skupini. Traja lahko toliko časa, kolikor želimo.

Priprava

- Na ploščate kamne napiši besede ali kratke besedne zveze, ki opisujejo ali te spominjajo na dogodke, prizore, pokrajine, osebne odnose, odnos z Bogom, dejavnosti, slavljenje itd. v obeh rajih – v Edenu in v raju na obnovljeni Zemlji. Kamenje na temo Edena položi v eno škatlo, kamenje na temo raja na novi Zemlji pa v drugo. Za prazno posodo in dve škatli določi posebno mesto.

Dejavnost

- V času, namenjenem tej aktivnosti, bo vsak udeleženec iz vsake škatle vzel en kamen (skupaj 2 kamna) in ju položil na dno posode. Na primer: kamna lahko izberete zgodaj zjutraj, po jutranji molitvi, preden greste od doma, pred spanjem, kadar ste s svojim življenjskim sopotnikom, na druženju mladih, vsak petek ob sončnem zahodu, v soboto itd.
- Ko boste v posodo dali vse kamne, določite poseben čas, ko boste vanjo vsuli zemljo. Na koncu posejte seme in počakajte, da vzklije.

Uporaba
Skrb za odnos je način obnove Božjega načrta, ki ga je imel za Adama in Evo v edenskem vrtu. Tako bo življenje obnovljeno tudi na novi Zemlji. To delo obnove nas tukaj in zdaj spominja na to, od kod prihajamo in kam smo namenjeni. Predvsem pa nam pomaga rasti v izgrajevanju identitete, v odkrivanju tega, kdo smo, in v spoznanju, da nas je Stvarnik ustvaril z ljubeznijo in za ljubezen. Vse to lahko predstavimo z rastjo semena, ki za svojo rast potrebuje ljubečo skrb in dobro zemljo. Na podoben način so odnosi ukoreninjeni v Božji ljubezni, ki se je razodela že v Edenu in katero bomo v polnosti izkusili na novi Zemlji.

DRUGA DEJAVNOST: KAR NAM JE SKUPNO

Pripomočki: markerji, ki se jih lahko uporabi za napise, poseben papir za izdelovanje vizitk in razglednic, znamke in nalepke (po želji); aplikacija za urejanje vizitk (po želji).

Opis dejavnosti

Aktivnost lahko izvedemo sami, v paru ali skupini.

- Pri oblikovanju različnih vizitk in razglednic s sporočili ali slogani z lastnostmi, ki so nam skupne, bodi ustvarjalen (glej prvi del 8. poglavja). Na primer: »Notranja lepota«, »Enake možnosti« … Napis lahko ustvariš z markerji ali pa ga oblikuješ na tablici ali računalniku.
- Naslednji teden vsak dan na družbenem omrežju deli vsaj eno vizitko ali razglednico. Prav tako jo lahko komu podariš. Vzemi si čas in pojasni, da je to način za širjenje pristne ljubezni, ki nam jo izkazuje Bog.

Uporaba

Salomon je delil Božjo modrost o tem, kako naj ljubimo. Salomonova umetnost in prodornost sta še danes vir poučnih naukov. Deljenje modrih, umetniških sporočil, četudi kratkih, na svojem družbenem omrežju je lahko način, s katerim drugim oznanjamo Božjo ljubezen in jih spodbujamo k premisleku in temu, da jo doživijo tudi sami.

TRETJA DEJAVNOST: MOLITEV

Naše druženje zaključimo z molitvijo (s tiho molitvijo ali molitvijo v skupini po 3 ali 4). Molite za naslednje:

- **Boljši od drugih:** Prosite Boga, da vam pomaga prepoznati najlepšo pesem in začutiti močno željo po svetu, za katerega smo bili ustvarjeni, in po ljubezenskih odnosih, ki so se tam začeli.
- **Največja lepota:** Prosite Boga, da vam da oči, s katerimi boste v svoji bližini znali prepoznati pravo lepoto.
- **Največja ljubezen:** Ljubimo na način, ki si ga je Bog zamislil za nas; ljubimo v vseh dimenzijah te ljubezni, uživajmo in dajmo sebe – ob pravem času in v pravem kontekstu.
- **Najčistejša oblika:** Prosite Boga, da vam pomaga živeti kakovostne odnose, za katere so značilni pridevniki, ki označujejo dobrega ljubimca.
- **Najdonosnejša pogodba:** Prosite Boga, da vam pomaga premagati strah pred predanostjo ter zgraditi globoke in trajne odnose.
- **Najboljši projekt:** Naj bo naša ljubezen bolj podobna morski spužvi kot ostrigi. Naj vsebuje 8 pozitivnih lastnosti iz 1 Kor 13.
- **Najlepše besede:** Naj se Bog dotakne naših ust, da bi vedno govorili besede ljubezni, ki dajejo življenje.
- **Najboljše od najboljšega:** Naj vsak naš odnos kaže na življenje na novi Zemlji, ker smo se naučili resnično ljubiti – tako, kakor si Bog želi, da ljubimo.

MAGNA OPERA
NAJLEPŠA PESEM

Naslov izvirnika: Opera Magna: El cantar más bello
©2021 Youth Department of the Inter-European Division of the Seventh-day Adventist
Schosshaldenstrasse, 17, 3006, Bern, Switzerland
youth@eud.adventist.org

Besedilo je bilo napisano v španščini in prevedeno v angleščino. Angleška različica je bila model za prevajanje v vse druge jezike.

VODJA PROJEKTA:
Jonatán Tejel

KOORDINATOR IN UREDNIK:
Alexandra Mora

PISEC GLAVNEGA BESEDILA:
Víctor Armenteros

ENGLISH TRANSLATION:
Alexandra Mora

SODELAVCI:
Nerea Armenteros, Narcis Dragomir, Sarai de la Fuente Gelabert, Samuel Gil, Sayei Méndez, Alexandra Mora, Javier Palos Ibáñez, Silvia Palos Ibáñez, Loida Pamplona.

PREVOD:
Iva Pajenk

LEKTURA:
Jasmina Odorčić

UREDNICA:
Marica Žižak

OBLIKOVANJE:
Simon Eitzenberger *(simon.eitzenberger@desim.de)*

SLIKE:
shutterstock.com, unsplash.com

Ta vir je namenjen uporabi med molitvenim tednom za mlade 2021.

Če ni navedeno drugače, so svetopisemske vrstice vzete iz Slovenskega standardnega prevoda Svetega pisma.

Tiskanje tega vira je dovoljeno za uporabo v krajevnih cerkvah, mladinskih skupinah in drugih krščanskih izobraževalnih dejavnostih. Vsebine tega vira zato brez dovoljenja založnika ni dovoljeno reproducirati v nobeni drugi obliki. Vsebine ni dovoljeno spreminjati. Vse pravice pridržane.

1. izdaja, 2021
Natisnjeno v Sloveniji.

Svoje mnenje o tem viru nam posredujte na povezavi:
https://bit.ly/MagnaOperaSurveySlovenian

OPOMBE

KAKO KAR NAJBOLJE IZKORISTITI TA PRIROČNIK

1 Ellen G. White, *Pot h Kristusu*, str. 103.

PRVO/POGLAVJE

1 http://bit.ly/oldestlovepoem
2 To je rekel Aristofan. »Odkar se je njuna naravna oblika [človeških bitij] prepolovila [s strani bogov], vsak od njiju pripada svoji drugi polovici, in tako bosta oklenila roke drug okoli drugega, skupaj prepletena …« (Platon, *Symposium*, str. 27). Zdi se, da so bila po grški mitologiji prva ustvarjena bitja dvojna (dve glavi, štiri roke, štiri noge itd.). Ves dan so se vrtela v krogu in povzročala hrup. Grški bogovi so se tega naveličali in, bum, bitja razcepili na dvoje.
3 To ni oseba, temveč zbirka egipčanskih ljubezenskih rokopisov iz 13. in 12. stoletja pred našim štetjem, ki jo hranijo v knjižnici Chester Beatty v Dublinu na Irskem. http://bit.ly/ChesterBeattyLove.
4 https://www.thewishfulbox.com/portfolio/into-the-wild-a-poem-for-nature/

DRUGO/POGLAVJE

1 Eden od avtorjevih (Víctorjevih) mnogih talentov je poznavanje hebrejskega izvirnika. Poudarjena svetopisemska besedila na začetku vsakega poglavja je Víctor sam prevedel ali citiral iz izvirnika, zato boš opazil, da se nekoliko razlikujejo od tvojega prevoda *Svetega pisma.*
2 http://bit.ly/OperaJewelSong
3 Speedy je poseben model torbice Louisa Vuittona.
4 Jen Wilkin (2018). *In His Image: 10 Ways God Calls Us to Reflect His Character*, Illinois, USA: Crossway, str. 153.

TRETJE/POGLAVJE

1 Pasma mačke.
2 Chelonia je drugo ime za želvo.
3 *Confronting Christianity,* str. 141.
4 Prav tam, str. 160.
5 SSP: Slovenski standardni prevod; CHR: Chráskov prevod; EKU: Ekumenska izdaja.
6 Vir: Richard M. Davidson: »Is God Present in the Song of Songs?« Na voljo na: academia.edu.

ČETRTO/POGLAVJE

1 Štiri krat štiri je vozilo na štirikolesni pogon, ki je primerno za vse terene.
2 *Piñata* (pinjata) je okrašena posoda iz papirnatega mašeja, napolnjena s sladkarijami in konfeti, ki se jo obesi na zabavah. Po njej s palico udarjajo tako dolgo, dokler se ne odpre.

PETO/POGLAVJE

1 http://bit.ly/InterviewingKate
2 Gary Thomas (2013). *The Sacred Search,* Kolorado, ZDA: David C Cook, str. 22.

ŠESTO/POGLAVJE

1 Gary Thomas (2013). *The Sacred Search,* Kolorado, ZDA: David C Cook, str. 144..
2 Prav tam, str. 45–46.
3 Prav tam, str. 59–60.
4 Prav tam, str. 50
5 Prav tam, str. 209.
6 Vir: »Is God Present in the Song of Songs?« Richarda M. Davidsona. Dostopno na: academia.edu.

SEDMO/POGLAVJE

1 Meloman je ljubitelj glasbe.
2 Da gre za vrhunec zgodbe, vemo zaradi literarnih sredstev, ki so uporabljena v hebrejskem izvirniku. Vir: Richard M. Davidson (2007). *Flame of Yahweh: Sexuality in the Old Testament,* Massachusetts: Hendrickson Publishers, str. 624. Vredno je prebrati 13. poglavje z naslovom »Sexuality in the Song of Songs: The Holy of Holies« in 14. poglavje »Sexuality in the Song of Songs: The flame of Yahweh«.
3 Jay Harvey (2018). *Knowing the Bible: Song of Solomon; A 12-Week Study,* 10. poglavje »Week 10: Renewed Consummation,« 1. odstavek [Kindle]. Pridobljeno s spletne strani Amazon.com.
4 Richard M. Davidson (2007). *Flame of Yahweh: Sexuality in the Old Testament,* Massachusetts: Hendrickson Publishers, str. 630–631.
5 Glej *Pet jezikov ljubezni* Garyja Chapmana.

OSMO/POGLAVJE

1 http://bit.ly/GodIsraelAsLovers
2 Partitura je notni zapis.
3 Richard M. Davidson (2007). *Flame of Yahweh: Sexuality in the Old Testament,* Massachusetts: Hendrickson Publishers, str. 630.
4 Steve Watters, kot je navedeno v *The Sacred Search,* str. 80.
5 Vzeto iz Jay Harvey (2018). *Knowing the Bible: Song of Salomon, A 12-Week Study,* Chapter 10 »Week 12: Summary and Conclusion.« [Kindle] Pridobljeno s spletne strani Amazon.com.

Visoka pesem postane čudovita zbirka ljubezenskih pesmi, če jo prilagodimo svojim okoliščinam ter ji dovolimo usmerjati naše življenje in zgodbe. Približa nam melodije z Vzhoda in nas očara z ljubeznijo, pogovori, spoštovanjem in celo z dobro spolnostjo.

> *V osmih poglavjih te knjige boste užili veličino svetopisemskega sporočila, ki se lahko dotakne najglobljih področij našega življenja. Posreduje nam obljubo o izredno razburljivem doživetju.*

»Biti blag, nežen, prizanesljiv, potrpežljiv, tak, ki se ga ne da zlahka izzvati, ki vse prenaša, vse upa in vse prestane – to so sadovi, ki rastejo na dragocenem drevesu ljubezni nebeške rasti. Če je to drevo negovano, se bo izkazalo za večno. Njegove veje ne bodo strohnele, njegovo listje ne bo ovenelo. Je nesmrtno, večno; nenehno ga zaliva nebeška rosa« (Ellen G. White, *Testimony Treasures,* 1. del, str. 209).

Seventh-day Adventist® Church
INTER-EUROPEAN DIVISION

Youth Ministries Department
Inter-European Division of the Seventh-day Adventist® Church
Schosshaldenstrasse 17, 3006 Bern, Switzerland